Kulturně společenský časopis
2017 • 3
na internetu

DOBRÁ ADRESA

Z obsahu

Husárová

Harák

Hendrych

Herot

Obsah:

Anakonda

Rozhovor se sebou – Milan Hrabal (4)
Karel Tampier: **Nashville, město hudby** (8)
Z antikvariátních banánovek – Kdo má kolo, má křídla (14)

Hroznýš

Pedro Rodriguez: **Ať si každej vydává co chce...** (16)
Ivo Harák: **Křesťanský radikál pozdního středověku (Petr Chelčický: Síť víry)** (18)
Vladimír Novotný: **Hackerské vloupání loupežníka Hakla (Emil Hakl: Umina verze)** (20)
Nakladatelství Academia doporučuje – Petr Blažek (ed.): **„Kéž je to všecko ku prospěchu obce!“** (22)
Igor Malijevský, Jaroslav Rudiš a jejich hosté: **O lásce a EKG** (24)
Wagner a Liszt v Piešťanech (26)

Krajta

Eva Nováková: **Zádumčivosti funebráka** (28)
Michal Šanda: **Bóďa** (30)
Ivo Harák: **Náměty** (32)
Zuzana Husárová: **Dotek podkovy úst** (40)

Kobra

Jan Hendrych – Sochy a kresby v Klubu Topičova salonu (44)
Materiál 307 v DOXu (46)
Kristýna Montagová: **Obrazy** (48)
Pavel Herot: **Portréty** (50)
Oldřich Přibík: **Dílna** (54)
Vojtěch Šarše: **Město** (58)
Jakub Šofar: **Kuala Lumpur** (62)

SYSTÉM NAVIGACE: KLEPNĚTE!

První stránka (titulní):

BYLO od č. 1/00: Klepnutím na „Z obsahu:“ se dostanete na str. 2 (obsah). Klepnutí na malé obrázky a jednotlivé body „Z obsahu:“ Vás přenese přímo na příslušné stránky. **NOVĚ od č. 9/00:** Klepnutím na značku „Dobrá adresa“ se otevřou naše internetové stránky www.dobraadresa.cz v aktuálním prohlížeči. Klepnutím na střed obrázku se dostanete na popisek a tiráž na str. 2.

Druhá stránka (obsah):

BYLO od č. 1/00: Klepnutí na jednotlivé body obsahu Vás přenese přímo na příslušné stránky. Klepnutím na naši e-mailovou adresu se Vám otevře nám adresovaný dopis v aktuálním e-mailovém programu. **NOVĚ od č. 9/00:** Klepnutím na značku „Dobrá adresa“ a na popisek k obrázku na první straně se dostanete na první (titulní) stránku. Klepnutím na slovo „Obsah:“ se Vám zvětší obsah přes celou šířku okna.

Další strany stránky (včetně druhé s úvodníkem):

BYLO od č. 1/00: Klepnutím na jednotlivé internetové resp. e-mailové adresy se Vám otevře příslušná stránka resp. se Vám nadepíše příslušný dopis v aktuálním programu. **NOVĚ od č. 9/00:** Klepnutím na značku „Dobrá adresa“ v levém nebo pravém horním rohu stránky se přesunete na str. 2 (obsah).

KLEPNĚTE SEM!

DOBRÁ ADRESA

Na titulní stránce: Pavel Herot, „Portrét“ (k článku na str. 50)

Dobrá adresa, kulturně-společenský časopis na internetu, číslo 3, rok 2017, ročník 18. E-mail: dobraadresa@dobraadresa.cz. Vydávají Přátelé Dobré adresy. Šéfredaktor: Michal Šanda. Redakce: Václav Dvořák, Štefan Švec, Jakub Tayari, Martin Vokurka. Grafická úprava a výtvarná redakce: Jakub Tayari. Výstavba internetových stránek: Libor Koudela. Neoznačené fotografie archiv redakce, kresby Corel Corporation. Časopis vycházel s laskavou podporou Ministerstva kultury České republiky. Redakcí nevyžádané rukopisy, kresby a fotografie se nevracejí. Technická podpora studio Grafin a FirstNet, a. s. Časopis je excerpován Ústavem pro Českou literaturu AV ČR.
ISSN 1804-963X

Na svatého Jiří vylézají hadi a ještě něco, ale zapomněl jsem co. Kanonýři? Ženské čtyři? Sper to čert, hlavně že povětřím už jaro víří.

Michal Šanda

Anakonda Foto-aktu-alita

Foto Michal Šanda

A nakonda

Foto Milan P. Hrabal

Rozhovor se sebou

Z podstaty věci nikdo jiný neví a vědět ani nemůže lépe než já sám, co si myslím a chci sdělit čtenářům, Navíc je spisovatel člověkem slova psaného, a tudíž se vyjádří přesněji prostřednictvím písmen, než mluvením do diktafonu. V sérii selfie rozhovorů pro Dobrou adresu pokračuje

Milan Hrabal

Od prvního ledna 2017 jsi v pohodě: konečně na „volné noze“. Není v českém dolíčku moc básníků, kteří si to mohou dovolit. Jak se ti to podařilo?

No, podařilo. Letos jsem se dožil nekulatého výročí, které opravňuje vybrané české muže k odchodu na penzi. Když jsem se před časem složitě rozhodoval, zda se stát důchodcem nebo pracovat „přes čáru“, zřizovatel knihovny, v níž jsem pracoval, mi pomohl. Přišel s požadavkem zrušit mé pracovní místo (hudební oddělení). Stalo se tak v prosinci 2016, necelé tři měsíce před mým odchodem do důchodu, takže žádná tragédie. Dozvěděl jsem se o tom v předstihu, měl jsem tedy dost času vyrovnat se s tím, že co jsem měl rád, skončilo, a že budu mít spoustu času na rodinu a „koníčkování“.

Ale nebyl jsi vždy knihovníkem…

V devadesátém jsem (po 16 letech) opustil vyhřátou židli učilištního ekonoma a vydal se na městský úřad s naivní představou, že pomohu věcem veřejným. Tak tehdy zněla Havlova výzva. S výplatou jsem šel dolů, ale dbát o blaho svěřené oblasti – v mém případě hlavně školství, kultury a sportu – přece neměla být výdělečná činnost, ale poslání. Přesvědčení, že to je úkolem úředníka a nikoli blaho lobbistických skupin, se mi posléze (finančně ani kariérně) nevyplatilo. V prvním volebním období po „sametu“ politici ještě pracovali v podobném duchu prvotního nadšení, s přibývajícími lety se však začalo tvořit jakési „politické retro“. Takže jsem po patnácti letech ne vždy úspěšného handrkování s varnsdorfskými „vládci“ využil nabídky práce v hudebním oddělení místní knihovny. Že mé nové pracoviště nemá velkou životnost, jsem tehdy netušil.

Ale za necelé tři dekády od „sametu“ jsi dokázal na těch dvou pracovištích vytvořit několik zajímavých „vedlejších produktů“. V knihovně sis dokonce „odskočil“ na tři roky do přeshraničního projektu. Co bys k tomu řekl?

Že si nestěžuju. Z varnsdorfských unikátů (starokatolická církev, Beethovenova Missa Solemnis, Lužičtí Srbové a pravděpodobný autor tzv. Dalimilovy kroniky komtur Jindřich z Varnsdorfu) se mi sice podařilo kloudně rozpohybovat jen kontakty s Lužickými Srby a uvést v život poválečný slogan: „Varnsdorf – české okno do Lužice“. Mému „egouškovi“ by to snad i stačilo. Jenže byla tu agilní ředitelka knihovny Olga Domorázková a nemohl jsem odolat, abych ji nenaverboval do obnovení dvou literárních soutěží, které po prvním ročníku „odumřely“ a mně to bylo líto. Podporu a dobré porotce jsem získal díky kontaktům s Obcí spisovatelů. A když už jsem si to vymyslel, „musel“ jsem pak redigovat sborníky, podílet se na organizaci… Bylo toho hodně a bylo to fajn. Bavilo mě pomáhat mladým i nemladým autorům. Nejvíc mě dnes těší ti, kteří se ozývají a tvrdí, že právě Literární Varnsdorf nastartoval jejich úspěšnou tvorbu.

V souvislosti se svými pro-lužickosrbskými aktivitami sis vysloužil hezkou řádku přízvisek po obou stranách hranice. Pro někoho jsi ambasador Lužických Srbů v Čechách nebo jejich Klekí Petra, pro jiné „lužickosrbský živnostník“ nebo dokonce „slovanský ideolog“. Víš o tom? A kdo vlastně tedy jsi?

Vím. Ta vlídnější pojmenování byla používána i v mé přítomnosti. Bylo to milé žertování, které potěší. Ostatní jsem četl nebo zaslechl. Výrok, že jsem si ze srbské Lužice udělal živnost, se objevil na facebooku v souvislosti se vzpomínkou na setkání prezidenta Václava Havla se zástupci Lužických Srbů ve Varnsdorfu. Měl jsem v tom tak trochu prsty. Jako zaměstnanec kulturního odboru města jsem totiž v roce 1998 dostal za úkol připravit pro prezidentovu návštěvu kulturní program. Něco zajímavého a pokud možno jedinečného. No a Varnsdorf je zkrátka jedinečný svými poválečnými kontakty s Lužickými Srby. Tak jsem do programu zařadil setkání s jejich současnými představiteli. Lidem z prezidentské kanceláře se to líbilo, ale zasekli to na ministerstvu zahraničí. Lužičani prý nemají představitele na úrovni státu a byla obava z reakce Sasů. Namítl jsem, že pan Havel je přece svobodným občanem svobodného státu a že se snad může setkat, s kým chce. Jestli moje námitka měla takovou váhu nevím, ale o rok později prezident opravdu přijel a s Lužickými Srby se ve Varnsdorfu setkal.

No dobře, to je jistě zajímavé, ale na všechno jsi mi neodpověděl!

Jasně. Tedy k mé živnosti: zhruba od roku 2000 jsem začal Lužici věnovat většinu volného času a nakonec jsem tři roky byl koordinátorem rozsáhlého projektu v rámci europrogramu Cíl 3. Šel jsem do toho rizika, vymyslel jsem obsah a poté pracoval s přestávkami na jídlo a spánek, abych (s pomocí nemnohých externistů) stihl bez finančního průšvihu všechno, co jsem naplá-

noval. Byly v tom přednášky pro školy, výstavy, koncerty, literární pořady, vydání knížek (celkem čtrnáct titulů), nemá cenu to tady vyjmenovávat. Dohledej si to na webovkách varnsdorfské knihovny… No a z toho vznikl dojem, že beru velkej balík. Přitom kdybych zůstal sedět na „hudebním zadku“, měl bych klídek a stejnou výplatu. Tak to tedy je s mou „živností“. Nicméně jsem rád, že jsem mohl pro Lužici udělat kus práce.

A jak to je s tím „slovanským ideologem“?

Jeden z prvních kritiků antologie lužickosrbské poezie Jazyk, jímž porozumíš větru vyjádřil přesvědčení, že tato poezie slouží mé „pochybné slovanské ideologii“. Jeho nelibost vyvolal fakt, že jsem překládal výhradně básně psané lužickou srbštinou a opomíjel autory, kteří psali německy. Mou „ideologií“ byla ve skutečnosti pouze snaha přenést do češtiny to, co je zajímavé právě v té lužickosrbské části biligvnosti současných potomků polabských Slovanů. Připomínky k výběru textů i autorů beru, jiný překladatel by to dělal jinak. A nějakých věcných chyb jsem se tam taky dopustil. Ale to už je jiná kapitola. Na svou „obhajobu“ mohu uvést, že v posledních letech jsem k překladům vybíral právě německy psané texty např. Róži Domašcyny nebo Jurije Brězana. Zkrátka překládám, co se mi líbí.

Když už jsme u těch změn, řekni, proč jsi po více než dvaceti letech opustil Obec spisovatelů?

Trochu mě to ještě trápí, víc jsem tomu rád. Když jsem byl nedlouho po sametovce do OS přijat, byla to pro mě, kluka z venkova, pocta. Postupně jsem získal mezi spisovateli řadu přátel díky tomu, že jsem se účastnil různých akcí pořádaných OS. Po čase jsem dokonce byl zvolen do rady, a tak jsem mohl i pomáhat. Ale hlavně jsem se tam setkával s takovými osobnostmi, jako jsou Antonín Jelínek, Eva Kantůrková, Ivan Binar, Ludvík Vaculík, Roman Ráž, Vladimír Karfík, Jiří Pechar, Vladimír Justl, Vladimír Křivánek, Antonín Bajaja, Marcella Marboe, Jiří Žáček. Ta řada jmen by mohla pokračovat na hodně řádcích… To mě moc těšilo a obohacovalo. V několika posledních letech ale začalo potěšení i obohacování ubývat. Negativní zkušenosti člověku něco dávají, jenže – proč je vyhledávat. Neuvážená veřejná vystoupení některých členů vedení OS, postupné politizování organizace atd. mě dovedlo k rozhodnutí vystoupit z rady a v posledku, po nevlídném jednání s některými členy rady přicházejícími s kritickými připomínkami, jsem tuto organizaci opustil zcela. Mé názory se už nehodily, regionální spisovatelské organizace (z nichž dvě jsem v radě zastupoval) byly novými stanovami zbaveny kolektivního členství, tedy i přímého kontaktu s OS. Navíc z obdobných důvodů odešla z OS řada mých kolegů spisovatelů. Poslední roky jsem tam zůstával už vlastně jen proto, že jsem chtěl dodržet slovo, které jsem kdysi dal předsedovi Tomáši Magnuskovi, že pomohu v těžkém období, ale fakticky už jsem se nemohl ztotožnit se směřováním vedení této organizace.

Tak mě napadá – píšeš ještě vůbec něco – tedy kromě selfie rozhovorů?

No to je dost, že ses na to zeptal. Překládám, píšu. Ovšem největší radost mi v loňském roce udělaly zveřejněné překlady mých básní. Menší ukázky se objevily v polském internetovém Helikopteru, ukrajinské překlady otiskli v několika tamních časopisech (např. Literaturna Ukrajina nebo Boristen), překlady do němčiny pak v revue Bawülon v Ludwigsburgském POP-Verlag. A hlavně: v Leipziger Literatuverlag vyšel samostatný knižní výbor z mé poezie nazvaný Eine schimmernde Wabe Glimmer. Pořídila ho moje „dvorní“ překladatelka Róža Domašcyna.

Zůstaňme u vydavatelů – ve tvém medailonku uvedeném na webu nakladatelství Petrov se uvádí, že publikuješ ve skalách. To jako fakt?

No, moc mi toho tam zatím nevyšlo. Před lety Karel Stein se svou paní Natašou opravovali staré (a občas tvořili nové) pomníčky v Českém Švýcarsku. A mě do toho vtáhli překlady starých německých textů na těch obnovených artefaktech, v jednom případě jsem dokonce i napsal nový. Jednalo se o pomníček legendárních bratří Bienertů, kteří patřili k vyhledávaným znalcům tohoto krásného kraje. Před lety byli brutálně zavražděni. Na jejich počest vytvořila Nataša Steinová pamětní desku vtesanou do skalní stěny v Kyjovském údolí („vygoogli“ si, kde to je), hned u turisticky frekventované cesty, takže mohu s jistotou rovnou stovce procent prohlásit, že je to moje nejčtenější básnička. Škoda, že jsem si k ní nedal copyright, protože tolik kopií na mobilech a foťácích nemá ani Britney Spears.

9305

A nakon da

Nashville, město hudby

Díl 2. – Loď komediantů

Karel Tampier

Americká spisovatelka *Edna Ferber* (1885–1958), držitelka Pulitzerovy ceny, napsala v roce 1926 veleúspěšnou knihu *Show boat*. Rok poté následoval muzikál, k němuž českou verzi textu vytvořil později Jan Werich, a trojí filmové zpracování (1929, 1936 a 1951). Český překlad knihy vyšel v letech 1960 a 1970 pod názvem *Loď komediantů* a dá se ještě sehnat v antikvariátech. Před naším výletem za hudbou do USA jsem zjistil, že v Nashvillu mají skutečný showboat ve velmi provozuschopném stavu, i nemohli jsme plavbu na něm vynechat.

Před dvě stě lety se američtí kočovní divadelníci těžce probíjeli divokou krajinou s komediantskými vozy a podmínky pro uspořádání představení byly mnohde nedostatečné. Cílová města ale často ležela na březích řek, a tak nějakého pana napadlo, že by se mohlo přepravovat za diváky po vodě celé divadlo. Stalo se, postupně postavili řadu potřebných lodí. Hlavní loď, showboat, obsahovala sál až pro 1500 lidí s jevištěm, technickými prostorami, šatnami a byty sólistů. To všechno táhl po řece kolesový parník s kajutami pro zbývající ansámbl. Mělo to veliké výhody: diváci dostali divadlo až pod nos, herci mohli spát v pohodlných postelích a hrát na dobře vybaveném jevišti. A tak nastal na velkých amerických řekách Mississippi, Ohio a Cumberland čilý kulturní provoz. Jak jste možná zaznamenali v prvním dílu tohoto povídání, posledně jmenovaná řeka protéká Nashvillem. A právě sem vrhl své investice oklahomský miliardář *Edward L. Gaylord* (1920–2003) v roce 1983. Získal komplex Opryland, kabelovou televizi TNN, Country Music Television (CMT) i s jejími evropskými kabelovými sestřičkami a celou Opryland Music Group – no zkrátka asi všechno, co nějak souviselo s country music, za pouhých 240 milionů dolarů, no nekup to!

Není tedy divu, že právě manželka onoho pána, Thelma Gaylord (nepíšu Gaylordová, ona se tak nejmenovala), pokřtila 2. července 1985 moderní repliku showboatu jménem GENERAL JACKSON. Od té doby ta lodice pluje každý den o polednách a také často večer kolem města nahoru a dolů a za patřičný poplatek návštěvníky občerstvuje pokrmy, nápoji a kulturním programem.

Tak si nastupme!

Stojíme na hlavní palubě. Dopředu trčí pomocný nástupní můstek (to aby se dalo přistát i mimo přístav), dozadu civíme na veliké dveře s nápisem Viktoriánské divadlo (to aby se uctila tradice). Za těmi dveřmi je pak prostor, při jehož popisu by jistě každý současný český novinář neváhal použít epiteton DECHBEROUCÍ.

Bude dvanáct, čas na *lunch*, neboť v Americe se neobědvá. Divadelní sál se zaplňuje *bílými* osadníky ze všech koutů USA. Na jevišti krásně preluduje *kreolský* pianista, *různobarevná* obsluha donáší krmě. Jsme ve státu, který se za občanské války přidal ke konfederaci jako poslední a odtrhl se od ní jako první, lavírovali podle toho, kdo vyhrával. A nemají asi jasno dodnes: měli jsme dojem, že se tam tmavší lidé pořád raději nederou příliš dopředu. V ceně plavebního lístku je salát (2 druhy), hlavní jídlo (2 druhy), příloha (3 druhy), dezert a nápoj (horký nebo studený čaj, kofeinové nebo bezkofeinové kafe). Slušný oběd! Á, pardon, *LUNCH*.

V jednu hodinu to klavírista balí, je čas na procházku po palubě. Plujeme okolo *Music City Queen*, menší sestřičky Generála Jacksona, a dochází nám, že naše plavidlo je poněkud větší (devadesát metrů dlouhé, 1037 pasažérů, 135 členů posádky).

A copak to máme zde? Píšťaličky! Parní varhany! I když možná v tomto případě jsou na stlačený vzduch, neboť loď nemá žádný parní kotel. Za časů dávných showboatů na takový nástroj mocné akustické síly preludoval varhaník už daleko před přistáním v nové štaci, aby přivábil publikum. Na www.youtube.com/watch?v=SFgqDSBba1g můžete vidět a slyšet, jak ta legrace funguje (v parní verzi). Tomu zběsilému nástroji se

Na zádi pleská do vody koleso, které mu může udělit rychlost až 13 mil za hodinu. Z podpalubí vychází jenom mírný tlumený hukot: dva dieselové motory Caterpillar (1050 koní každý) pohánějí dva generátory (880 kW každý), elektřina z nich krmí dva elektromotory General Electric (600 koní každý), ty následně vrtí kolesem. Žádný Antonín do kotle nepřikládá, pokrok se nedá zastavit.

říká *kalliopé*, podle Diovy dcery, bohyně, která kromě jiného šéfovala Sirénám. *Ale zpět ke stolům.*

Když Showboat, tak musí být show. Z programu jsme měli trochu obavy, protože anoncovaný *Steve Hall* je televizní bavič, jenž předvádí břichomluvecké kousky s paňákem jménem *Shotgun Red*. My jsme měli v partě čtrnáctiletého syna, muzikanta dětským legráckám vzdáleného. V obličeji se mu zračila silná nedůvěra, na nějaké hurvínky neměl náladu. Opona se rozhrnula – a hle!

Perfektní kapela, jedna z nejepších, které jsme v Nashvillu slyšeli. A předváděla výkony přímo artistické v dobrém slova smyslu. Hráli výborně, zpívali výborně a navíc nádherně parodovali řadu profláknutých hvězd Grand Ole Opry. Že může více lidí najednou hrát na jedno piáno, to všichni víme; ale dva chlapi u jednoho banja se tak často nevidí. Cirkus, ale bytelná muzika.

Nakonec došlo i na mluvícího paňáka. Jeho vystoupení bylo úderné a krátké. Obecenstvo hýkalo smíchy, my ne. Shotgun Red, tedy břicho pana Halla i pan Hall sám mluvili totiž krásnou tennessíjštinou, které člověk z Oxfordu nebo z Čech nemůže rozumět. Chcete-li vidět upoutávku na duo Hall & Shotgun Red, podívejte se na www.youtube.com/watch?time_continue=13&v=e3ahy6nrstE – tam jsou oba.

Vzali jsme Shotgun Reda na milost, dokonce jsme na synův popud (!) jednoho plyšového koupili na památku.

To je ten vlevo. A ten vpravo? To je sedmý americký prezident *Andrew Jackson* (1767–1845), podle nějž se údajně jmenuje zde popisovaná loď komediantů. Roku 1815 jako pouhý major velel vítěznému vojsku, které porazilo Brity v bitvě u New Orleansu, po třech letech sebral Španělům Floridu. V roce 1822 se stal senátorem a vedoucí osobností Demokratické strany, v letech 1829 až 1837 byl prezidentem. Jeho bývalé sídlo Hermitage leží patnáct minut autem od přístaviště showboatu. Tam si jednoho z největších amerických prezidentů můžete v loutkovém provedení pořídit za pár dolarů. Toho jsme nekoupili.

Představte si, že malé dítě spinká v postýlce s plyšovým Masarykem! Jiný kraj, jiný mrav.

P. S. Vrtá mi hlavou, proč se ta loď nejmenuje *President Jackson*. On totiž existoval jižanský generál, velký hrdina občanské války, který se jmenoval Thomas Jonathan „Stonewall“ Jackson. *General Jackson*.

www.tampier.cz

Z antikvariátních banánovek

A nakonec da

Propagační leták Sdružených továren na jízdní kola byl vydán roku 1939, pravděpodobně v souvislosti se změnou v dopravě, když byla opatřením číslo 275/1938 s platností od 1. května 1939 zavedena jízda vpravo.

Kdo má kolo – má křídla

TAKTO OZNAČENÉ KOLO

VÝROBEK SDRUŽENÝCH TOVÁREN NA JÍZDNÍ KOLA

JE DOKONALÉ A NAŠE.

Vydáno nákladem Evidenční kanceláře sdružených továren na jízdní kola v Praze II., Jindřišská 7.

Všechna práva vyhrazena. Další výtisky pošleme na požádání bezplatně.

Předpisy pro jízdu na kole.

Chcete-li mít dokonalý požitek z jízdy na kole, dodržujte přesně předpisy a ve svém zájmu snažte se co nejméně překážet na silnici. Pamatujte si tyto nejhlavnější směrnice:

Jízdního kola smí používat pouze osoba, která dovršila 10 let; mladší děti smějí jezdit na veřejných komunikacích pouze v doprovodu osob dospělých.

Každé kolo musí být opatřeno dvěma spolehlivými brzdami, jasně znějícím zvonkem, předepsaným osvětlením vpředu a červeným prismatickým sklem vzadu, blatníky, z nichž zadní je opatřen nejméně 15 cm bílým pruhem, konečně pneumatikami na obou kolech. Blatníky nemusí být na kolech závodních.

Předměty na kole možno dopravovat jen tehdy, neomezují-li pohyb jezdce a jeho rozhled. Větší předměty možno dopravovat jen na nosnících, dobře připevněných k rámu, doprava v nůších a na řídítkách jest zakázána. Při jízdě nutno používat nejkrajnější části pravé (dle nového dopravního řádu z roku 1939) vozovky nebo i banketu, kde však nutno chodcům dáti přednost, případně s kola sestoupiti. Jsou-li k dispozici cyklistické stezky, nutno používat výhradně jich.

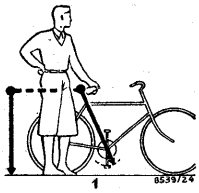
Jízda dvou jezdců vedle sebe (vyjma při závodech, průvodech atd.) se zakazuje. Přes chodník nutno kolo vésti, jde-li o přechod, jinak nesmí jezdec kolo po chodnících vodit. — Vozidla předjíždějí se vlevo.

Zvířata nesmí se plašit objížděním nebo zvoněním, rovněž není dovoleno náhle měnit směr. Chodce nutno upozornit na předjíždění slušně a opatrně a stejně tak je předjíždět. Zakázáno je zavěšovat se za vozidla, zavěšovat jedno kolo na druhé, vodit psy na šňůře při jízdě atd. Při přerušení provozu nutno s kola sestoupit a vyčkat dalších pokynů k jízdě. Závody, průvody, akrobatické jízdy atd. smějí se konat pouze s povolením příslušných úřadů.

Jezdec je povinen dávat slyšitelné výstražné znamení a to pouze zvonkem. Stejně tak je povinen dávat rukou znamení při změně směru jízdy tak, aby bylo viditelné ze předu i ze zadu. V případě potřeby, nebezpečí atd. je jezdec povinen zmírnit rychlost, případně i s kola sestoupit.

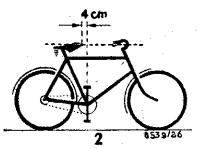
Jízda na kolech je zakázána v ulicích a místech, označených příslušnými dopravními značkami. Nejdůležitější je však jezdit pozorně, rozumně a zodpovědně. Doporučuje se, aby jezdec byl pojištěn proti úrazu a následkům odpovědnosti.

Jak jezditi na kole bez únavy?

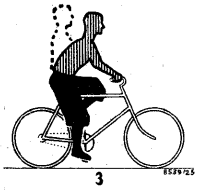
1 8539/24

Příčinou únavy při jízdě na kole není vždy jen slabá konstrukce jezdce. Velmi často jest únava zaviněna nesprávným postavením sedla a řídítek. Vzdálenost od sedla ke sešlápnutému pedálu má býti stejně dlouhá jako délka nohy, tak aby jezdec dosáhl patou natažené nohy na pedál. Vyobrazení č. 1.

2 8539/26

Sedlo musí býti postaveno tak, aby jeho špička byla vzdálena 4—6 cm od kolmice vedené ze středu kola. Držátka řídítek mají býti ve stejné výši jako je sedlo. Špička sedla má býti zvednuta poněkud do výše. Vyobrazení č. 2.

3 8539/25

Mimo to má jezdec seděti na kole ne zpříma, nýbrž poněkud sehnutý. Docílí se tím pružnějšího sezení, odpor vzduchu je menší, záda nebolí a dýchání je snazší. Vyobrazení č. 3.

Několik informací o bicykleballu.

Jednou za rok vypisuje celostátní cyklistický svaz ČÚJV mistrovství protektorátu ve hře bicykleballu. Protože ne každý cyklista ví, co je to za hru, napíšeme o ní několik informativních slov.

Bicykleball je v podstatě football na kole. Míč se pohání výhradně kolem a ostrými prudkými švihy střílí se na branku. Hraje se většinou ve dvojicích na hřišti 12x16 m, nebo i v šesticích na normálním hřišti footballovém. Kola, jichž se k tělo hře používá, jsou speciální s malým převodem a přizpůsobenými řídítky.

Hrát bicykleball je ovšem výsadou jezdců, kteří dovedou zůstat stát na kole, aniž by se dotkli země, kteří umějí jezdit po zadním kole s předním zdviženým a chytat jím míč ze vzduchu a hned jej házet na branku nebo přihrávat a pod. Hráči musí se na místě točit s takovou jistotou a rychlostí, s jakou průměrný člověk pohybuje se na nohou. Prostě bicykleball hraje technicky vyspělý jezdec, který současně provozuje i krasojízdu na kole.

Pravidla bicykleballu souhlasí s mezinárodními předpisy pro tuto hru. Hra sama pěstuje se v našich organisovaných klubech ČÚJV, nedošla však dosud toho rozšíření, jako je tomu v západních zemích a hlavně v Německu. Rychlým spádem a nesnadnou hrou je bicykleball velmi příbuzný kanadskému hockeyi, neboť kromě kombinační schopnosti, míčové techniky, rychlosti a bystrého postřehu předpokládá se při něm nejvyšší dokonalost jízdy.

Dokonalý a zvláště mladý kolečkář nespokojí se s normální jízdou na kole. Je-li zdravý a čilý, věnuje se i závodnictví a je-li obratný a ovládá-li dokonale kolo, pěstuje krasojízdu a konečně i — bicykleball!

Několik cyklistických rekordů.

Pro zajímavost uvádíme čtenářům několik hlavních cyklistických rekordů, docílených na závodní dráze s pevným startem:

1 km	1,10,0 min. Battesini-Milan (dráha)
5 km	6,20,2 min. Battesini-Milan
10 km	12,51,3 min. Archambaud-Milan
20 km	25,57,0 min. Archambaud-Milan
30 km	39,12,0 min. Archambaud-Milan
50 km	1,08,02,0 hod. Saponetti-Milan
100 km	2,23,38,0 hod. Saponetti-Milan

V závodech za motory:

1 km	1,03,0 min. Bénassac-Bordeaux
10 km	6,44,2 min. Grant-Paris
100 km	1,10,05,2 hod. Constant-Paris.

Připravil
Michal Šanda

Hrozný Ať si každej

Vyšlo:

Když dostanu do ruky knihu, nejdřív se podívám do tiráže. Milan Špůrek: *Řádky noci* (Pulchra). Redakce Jan Šulc. Miloš Horanský: *Dlužní kniha milosti* (Akropolis). Redakce Jan Šulc. Ivo Pospíšil: *Příliš pozdě umřít mladý* (BIGBOSS). Redakce Jan Šulc. Český knižní svět je zašulcován, protože Jan Šulc je dobrá značka. S jeho jménem je možné proorazit, od získání grantů až po recenze v tisku. Je to takové církevní *Nihil obstat* v knize, je to vstupenka do dobré knižní společnosti, o níž se nepochybuje. Jenže ono se nedá sedět najednou na hodně židlích. Ono se nedá být najednou na všech posvíceních. Sovětští traktoristé, kteří najednou obsluhovali tři traktory, byly jen potěmkinovskou vesnicí a Jan Šulc ve své křesťanské dobrotě přestává dávat pozor na to, že i jeho dobrá značka může mít trhliny. Kdybychom si dali tu práci a spočítali všechny jeho redakční podpisy (nikoli editorské) na knihách za jediný rok, pak zjistíme, že je to superman, jenž vysoce překračuje schopnosti ostatních redaktorů. Obávám se, že některým nakladatelům propůjčuje jen své jméno, ale na knize redakčně nepracuje. Nebo možná si ji přečte jednou… Tenhle text není proti Janu Šulcovi, spíše je proti tlaku nakladatelů, kteří si tak zjednodušují svoji práci.

Pospíšilovy bigbeatové vzpomínky jsou velice cenným pohledem na hudební byznys, na pionýrskou dobu v branži po roce 1989, ale hlavně na špičku českého undergroundu bez obvyklé adorace. V knize je bohužel několik specifických chyb, jež jdou na účet redaktora. Málokterá kniha je absolutně bez chyb. Podstatné je, aby jich tam nebylo víc než přiměřené množství. Protože v této z BIGBOSS nejsou klasické překlepy, nebo chyby ve vyjmenovaných slovech či ve

Pokud se mýlím, a Jan Šulc tu knihu edičně opravdu kompletně připravoval, tak měl špatné období a měl by zvolnit své smrtelné tempo. Vybudoval si tak dobrou značku, že to, co prochází jiným, a my nad tím mávneme rukou, jde v jeho případě proti němu. Ta značka se stane jen skořápkou, i když může klidně fungovat dalších dvacet let.

vydává co chce...

Často za mnou funíval jakýsi inženýr, který stihl vykouřit za tu krátkou dobu tři cigarety a nahoře vykřikoval: Popelníček by nebyl?

Vyjde:

shodě příčestí minulého (což je většinou důkaz, že nakladatel sází na autorovu gramotnost), předpokládám, že knihu redigoval někdo jiný než Jan Šulc. Ten by zcela určitě nepřehlédl „Bondovky“ (nepíšeme Foglarovky ani Mayovky), „Tróju“ jako samostatnou pražskou městskou část (v Tróji byl Odysseus a jeho parta, v Troji je ZOO), velký počet chybějících čárek ve větách. Pokud se mýlím, a Jan Šulc tu knihu edičně opravdu kompletně připravoval, tak měl špatné období a měl by zvolnit své smrtelné tempo. Vybudoval si tak dobrou značku, že to, co prochází jiným, a my nad tím mávneme rukou, jde v jeho případě proti němu. Ta značka se stane jen skořápkou, i když může klidně fungovat dalších dvacet let.

Jak jsme dělali alternativu

Miloš Zeman nominoval do Etické komise ČR Karla Srpa. Má recht, protože i M. je starý alternativec. Dokud fungoval ten domeček, s adresou Ke Krčské stráni 611, v němž sídlila Jazzová sekce, jezdíval jsem tam každou středu metrem C, vystoupil na Kačerově a šel do kopce vyšlapanou cestičkou pro dávku slov a hudby. Často za mnou funíval jakýsi inženýr, který stihl vykouřit za tu krátkou dobu tři cigarety a nahoře vykřikoval: Popelníček by nebyl?... Ale k Srpovi. Ví se o něm. Nevím, zda Nostradamus, ale František Halas (v básni *Žena a muž*) určitě.

Nad tesknou ženou teskný muž
Nad láskou samý žal
Nad tesknou ženou teskný muž
Srp žalu žal Srp žalu žal

Ze starých letopisů

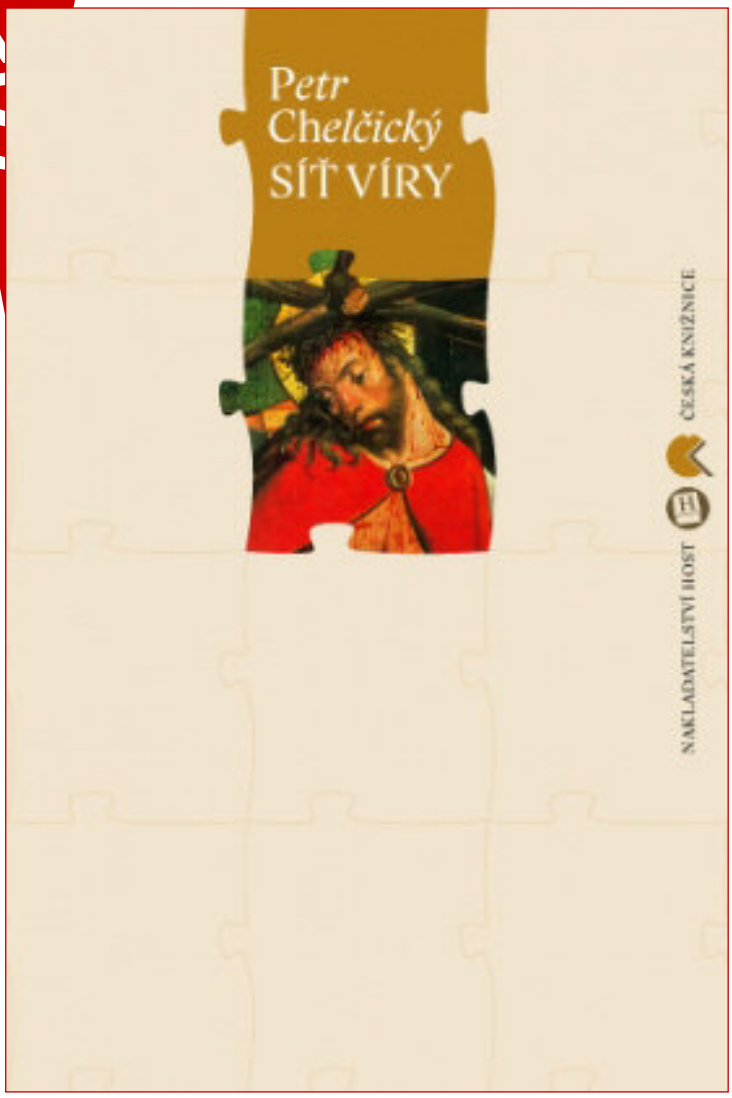
Teprve dne sedmého, kdy nad městem zvon zněl,
já opilec z vlastních svých očí jsem se vypotácel, (...)
(Moře. In: *Těžká hodina*)

Johnnie Walker

Pedro Rodriguez

Křesťanský radikál pozdního středověku

Hrozný

Pokud čtu a komentuji knihy „staršího data výroby“, vždycky se ptám, zdali a co mohou ještě říci dnešnímu čtenáři. Jsem totiž názoru, že je život příliš krátký na to, abychom se mezi jejich stránky pohroužili z pouhé piety. Zajímá mne, zda umějí položit aktuální otázky – a zda odpovídají na ty, které už nám byl medle položil současný předmětný svět.

Pokud tedy dumám nad Sítí víry (obsahující poměrně inovativní výklad pasáže z Lukášova evangelia o Petrově zázračném rybolovu) pozdně středověkého myslitele (předchůdce, ideového otce Jednoty bratrské) Petra Chelčického, ocitám se nejen v době dohasínajícího husitského hnutí či pokračující krize středověku (dílo vzniká někdy kolem roku 1440), leč především v jednom ze zlomových okamžiků (nejen) našich národních dějin: ve chvíli zkoumání kořenů, přehodnocování postupů a hledání cest. Což, zdá se mi, může míti konec první půle věku patnáctého společné s počátkem nového tisíciletí. Leč nemyslím si, že můžeme setrvat toliko v rovině jakýchsi obecných, společných, mnohy dosti nekonkrét-

ních problémů. Řeknu to takto: Pokud uměl Chelčický oslovit později například Tolstého nebo Masaryka, bylo to oním hledáním způsobu, kterak žíti: Jak a čím podstatně – tady a teď – býti, abych dosáhl spásy. Jak a podle jakých pravidel žíti plně, žíti mravně.

Nezastírejme ovšem, že Chelčický jesti myslitelem křesťanským: i v tom je dítětem svého věku. Pokračovatelem Štítného - tedy také rozvažujícím laikem: soudícím chování církevních a světských autorit slovem Bible (více a častěji Nového než Starého zákona). Nalezneme u něj několik tendencí prosazujících se tehdy v našem teologickém myšlení: například tušení příchodu Antikrista (vzpomeňme Miliče); jenž si však u Chelčického pro sebe okupuje takořka veškery struktury církve katolické či nejednu s ní spjatou světskou autoritu. Jako by nastával čas závěrečného boje mezi silami dobra a zla. To by snad mohl míti Ch. společné se sobě současnými husity. Tolikéž i strach, že bude – řečeno s těmito – núdze o spasenie. Že tedy spása, posmrtná odměna nebude pro každého – a že si pravověrný křesťan musí dávat veliký pozor, aby odměny po smrti dosáhl. Dosti možná, že v tom byl ovlivněn – pokud, tedy zprostředkovaně – myšlenkami Joachima da Fiore o věku ducha; v němž věřící nebude už potřebovati církevní autoritu, aby pochopil a poznal svoji cestu.

Zdá se, že by si Chelčický rozuměl s radikálními kazateli husitskými, tábory najmě. Leč – u člověka, který nestudoval, latinsky pořádně neumí a většinu svého života prožívá v ústraní českého jihu - překvapí inovativní, radikální četba Bible; jež Chelčického přivádí k činnému a účinnému pacifismu: k odmítnutí nejen násilí (včetně i spravedlivého boje pro víru), ale vůbec světské moci co prostředkovatelky mezilidských vztahů. Z toho samozřejmě pramení odmítnutí dělby společnosti na trojí lid (církev, šlechtu a poddané) a domnělé Boží danosti světských či církevních autorit v ní ustavených.

Ačli Chelčického kritika katolictví mohla husitům zníti přijemně a blízce, takovéto doslovné čtení Bible (provázené požadavkem realizace příkazů v praktickém životě křesťanově) přece staví našeho myslitele mimo hlavní myšlenkové proudy patnáctého věku. Přestože bychom mohli (dokonce slovy starší české literatury; totiž Konstantinovými – z pera autora jeho Života) s takovýmto pojetím polemizovat (za konstatování, že Bibli možno a nutno čísti několikerým způsobem); raději dodáváme, že se právě radikalismus dávného venkovského laického teologa stává něčím dodnes aktuálním a blízkým.

Tož tak: Snaha domluvit se s bližním je jistě více hodna chvály než vítězství nad ním – pěstmi či u soudu. Přestože umím svá selhání „okecat“ tak, že se komín začne podobati křídě, sám nejlépe vím, co jsem udělal špatně (byťsi mi za to druhý zatleská). Víru (dodávám: ne jen onu náboženskou) mohu nejlépe šířiti osobním příkladem. I když se možná rychleji rozšiřuje ohněm a mečem. A jsem-li křesťanem, dokonce křesťanem katolickým, přesto mi neuškodí, budu-li slova a skutky své (dokonce i tak zvaných církevních autorit) srovnávat s tím, co je dáno v Písmu.

– A řečeno (někde pěkně jadrně) u Chelčického. Mluvčího onoho jihočeského rozumářství, které se později rozrostlo do beletrie Holečkovy, do díla Bílkova. Neortodoxních, mohu-li soudit, jako náš Chelčický. Asi se budu opakovat: nemusíš souhlasit, ale musíš přemýšlet.

Na závěr však nesmím zapomenout poděkovat nedávno zesnulému badateli, který se dílu Petra Chelčického dlouhodobě věnoval, Eduardovi Petrů. A samozřejmě ani skutečnému tvůrci mnou právě hodnocené edice – u níž se hloubka editorova vhledu nevylučuje s přístupností čtenářskou - Jaroslavu Boubínovi.

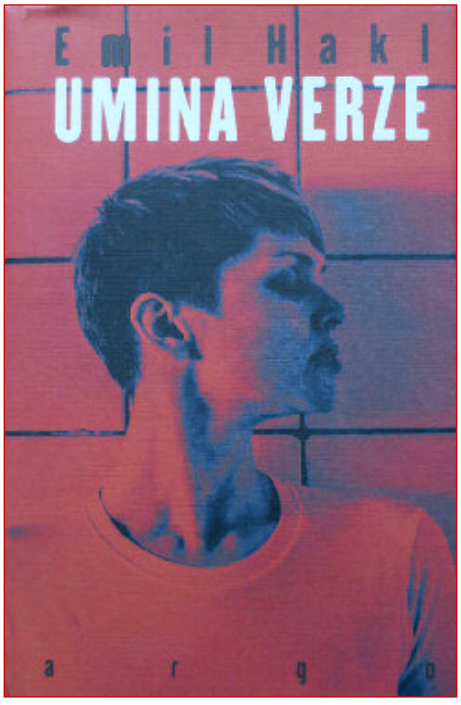
Ivo Harák

Petr Chelčický: Síť víry. Host, Brno 2017

Snaha domluvit se s bližním je jistě více hodna chvály než vítězství nad ním – pěstmi či u soudu. Přestože umím svá selhání „okecat“ tak, že se komín začne podobati křídě, sám nejlépe vím, co jsem udělal špatně (byťsi mi za to druhý zatleská). Víru (dodávám: ne jen onu náboženskou) mohu nejlépe šířiti osobním příkladem. I když se možná rychleji rozšiřuje ohněm a mečem. A jsem-li křesťanem, dokonce křesťanem katolickým, přesto mi neuškodí, budu-li...

Hrozný Š

Hackerské vloupání loupežníka Hakla

Arciže Emil Hakl není žádný loupežník, natož lapka: toto označení je námi použito s emocionální nadsázkou. Jeho knihy patří k tomu nejlepšímu, co v české próze na začátku nynějšího tisíciletí vyšlo – a také k dílům nejpřekládanějším. Možná však takříkajíc došlo k vývoji a sloveso „patří“ v přítomném čase lze mít v pokušení zaměnit za tvar „patřily“ neboli dát přednost času minulému. Ruku na srdce: po oslnivé autorově knize Pravidla směšného chování dozajista nebylo ani trochu jednoduché přijít s knížkou stejně hypnotickou a přitom i nadále specificky haklovskou, podvědomě ji však stejně vyhlížíme a poněkud nenasytně nějaká nová „Pravidla“ od spisovatele očekáváme. Nová Haklova beletristická publikace, román Umina verze, však ničím takovým není.

Zůstaňme ještě u minulého času. Ve svých nedávných knihách Skutečná událost a Hovězí kostky, následujících po Pravidlech slušného chování, máme-li opět poněkud nadsadit, se Emil Hakl stal do určité míry vynalézavým pokračovatelem sama sebe: hakloval a hakloval, jen aby jeho tvůrčí rukopis byl napořád haklovský a žádný jiný než haklovský, z čehož posléze vyplynulo, že se spisovatel pohyboval buď v bludném kruhu, anebo ve slepé uličce, ne-li dokonce souběžně tam i onde. Je to ale dostatečně citlivý a vnímavý umělec, aby si proradné nebezpečí této postupující vypravěčské dosebezavinutosti uvědomil (nejspíše v sobě vskrytu rozpoznal i to, čemu se s pokrčením ramen říkává tvůrčí krize) a intuitivně hledal optimální literární řešení.

To se v každodenním životě někdy spatřuje či nachází (najde-li se) v tom, že ten či onen nebo ta či ona změní partnera, resp. partnerku. Prozaik možná riskoval ještě víc: přál si sice, jak máme za to, i nadále zůstat haklovský, zachovat si svůj estetický naturel, zároveň ale v jeho případě opravdu došlo k převratnému vývoji: nezměnil nakladatelství, nezměnil své autorské převtělení, změnil však žánr. Ač se na záložce knihy dočteme, že kráčí „o román o lásce s téměř detektivní zápletkou“, je to ponejvíce sci-fi. Jistěže sci-fi v novodobém hábitu, sci-fi odehrávající se v nejdnešnější Praze a v jejím příměstském okolí, leč stejně je to sci-fi s mnoha znaky tohoto žánru. Sci-fi vycházející a opírající se z letité frankensteinovské tradice a doputovavší až někam k pražským bezdomovcům a vůbec k nejrozmanitějším

post-nerudovským figurkám z novodobých sídlišť. Navíc s nesporným přídechem „křehkého milostného románu“, jak má za to Michal Šanda. Jenže do tohoto žánru Emil Hakl vtrhl skoro jako hacker: našel v české próze tematickou škvíru a hned se do ní po scifistickém způsobu „vloupal“. Přitom se jeho poloautobiografický hrdina změnil v jediném: i v žánru sci-fi jako kdyby hodlal pokropit živou vodou svou někdejší zvědavost a zvídavost.

Jednotlivé kapitoly románu se nazývají Subverze, Konverze, Diverze a Reverze, přičemž ta prostřední, totiž Umina verze, posléze vtiskla název i celé knize. Nějaký lepší titul by se snad i našel, leč vězme, že ta Uma, i s příjmením prý Uma Druhá, jest víceméně zkrácené jméno pro Umělou ženu, již občas (do ní!) zamilovaný protagonista František, zde: Ef, poznovu Haklův literární alter ego, v citové rozkochanosti pojmenovává dokonce i „Umáku“. Na emblematicky katastrofální stavy věcí jako Inverze nebo Perverze ve vyprávění naštěstí nedošlo, leč jeho filosofický kontext je beztak truchlivě společensky a psychologicky „perverzní“ neboli v jistém smyslu bezútěšný. Opírá se o výstižný výrok postmoderního ruského fantaskního scifisty Viktora Pelevina: „Situace moderního člověka není jen zoufalá – je takříkajíc nepřítomná, protože člověk téměř neexistuje.“

V rámci tohoto filosofujícího náhledu lze interpretovat i předkládané těžiště Haklova přístupu: jeho lidský svět – v reáliích zachycovaná Praha symbolizuje mnohá jiná a další civilizační centra se stále marasmatičtější anticivilizační atmosférou – se přes všudypřítomné člověčí hemžení nemilosrdně vylidňuje, přičemž víc než lidští tvorové se všude vůkol vytrácejí lidské vztahy. A takzvaná pravá velká láska? Ta je zde náhle možná a myslitelná toliko ve vztahu k jakési amatérské robotici Umě, k umělé ženské bytosti víceméně na koleně stvořené v jedné pitvorné garáži v péči dvou náruživých postarších kutilů. Ergo k učenlivé plechové loutce, která lidsky dozraje a vyzraje až k výsostně humánním úkonům: jak čteme, naučí se Haklovu vypravěči Efovi oddaně laskat moudí. Od času Frankensteina jsme skutečně pokročili – jenže co takových knih (nebo filmů) už přišlo na svět! O lásce robotů, o sexu robotů, o lásce humanoidů, o sexu humanoidů… Nicméně dlužno zdůraznit, že autor nepříliš hojné výjevy hrdinova vášnivého erotického splývání či spojování se s titánovou, nikoli titánskou Umou vylíčil s temperamentním nadhledem. Takováto vypravěčská úpornost a citlivost mu v jiných narativních pasážích zase nechvályhodně chyběla. Jako by to místy ani nebyl Hakl, nýbrž Miloš Urban.

Dopusťme se však malé nescifistické odbočky do sféry, v níž jsme doma míň než slon v porcelánu. Kniha má totiž podtitul a ten zní: Fotografie Zuzana Lazarová. (Též básnířka!) Že by až takhle a takto? Novinář Josef Chuchma se v Babišových „Lidovkách“ nad těmito fotografiemi vysloveně rozplývá nadšením, oceňuje, že muž na nich (vždy zády k nám) je sám Emil Hakl, načež apodikticky prohlašuje, že „ty fotky jsou organickou součástí Haklovy prózy, či její knižní podoby“. Nemyslíme si to. Z čtenářského pohledu se dá říci, že bezpochyby jde o zdařilé ilustrativní fotografie, jenže jednak méně by bylo zjevně více (některá foto jsou přespříliš žánristická, ba „popisná“), jednak by to znamenalo, že i každý překlad Uminy verze by musel bezpodmínečně zahrnout tuto „organickou součást“, aby snad nedošlo k podivné vivisekci doprovodného souboru ilustrací. Kdeže, kdyby tam ty snímky nebyly, nic hrůzostrašného by se nepřihodilo. Byla by to škoda, ale nic víc. Leč zpět k textu.

Bylo nejednou řečeno, že Hakl neustále píše jednu nekonečnou knihu – o sobě. Což znamená, že v jeho prózách se setkáváme se stále stejným autorem, protagonistou a vypravěčem v jedné osobě: zvolna stárne, hromadí se mu zážitky a vzpomínky jsou zčásti stále jitřivější, zčásti se rozptylují jak příslovečný dým. Logicky jsme v pokušení napsat, že i Ef, hrdina Uminy verze, je další rozpoznatelnou inkarnací Emila Hakla osobně. Platí to však doopravdy? Nejsme tu svědky velice závažného posunu? Vždyť spisovatel je ročník 1958 ergo už jen necelé dva roky mu scházejí do šedesátky. Ale jeho (autobiografický?) Ef si vůbec nepočíná (ani v sexu s Umou) a ani nesmýšlí jako zralý muž, mající dávno po abrahámovinách. Vždyť i v románu se tvrdí, že je to teprve dvaačtyřicetiletý reprodukční grafik, který si ještě pamatuje všech svých devatenáct „vztahů“ a který se nyní propadá do propadliště toho dvacátého a přímo infernálního, lhostejno, že k umělé ženě. Jenže svůj vztah s humanoidem nechce mít toliko umělý. Přeje si do něho konečně vtěsnat vysněný a vzhledem k jeho stoicismu nedostupný skutečný život. Aby to byla „skutečná událost“, nikoli aby v něm přetrvávala fádní, sice uměle oživovaná, přesto stereotypní a monotónní existence připomínající „hovězí kostky“.

Ať již do mužské bytosti zvané Ef vměstnal Hakl co nejvíce z vlastního živobytí a svého nazírání světa, postava dvaačtyřicetiletého protagonisty Uminy verze představuje zjevnou autorskou stylizaci. Také v ní autobiografické atributy nemusíme hledat s žádnou lucerničkou. Nakonec jsme totiž při četbě přítomni svého druhu utrpení již nikoli nejmladšího Werthera. Prožíval-li takto nastylizovaný Ef svůj pokus o prolomení vnitřního osamění i jako poněkud extravagantní krizi středního věku, stal se tu z něho povýtce vodič, nejen hlídač umělého psa. Leč to se opět vrátil až po uši k filosofii moderního či postpostmoderního Oblomova. Který se jako kdyby vloupal do života a dlel v něm jak v bublině sci-fi.

Vladimír Novotný

Emil Hakl: Umina verze. Argo, Praha 2016

Nakladatelství Academia doporučuje

Petr Blažek (ed.): „Kéž je to všecko ku prospěchu obce!“

Tématem rozsáhlé edice dokumentů jsou aktivity Státní bezpečnosti proti filosofovi a mluvčímu Charty 77 Janu Patočkovi a jeho rodině. Publikace přináší zejména nezveřejněné archivní prameny Státní bezpečnosti z let 1960–1984. Jedná se především o operativní zprávy, protokoly z výslechů Jana Patočky z roku 1977 a situační zprávy o ohlasech na jeho smrt. V dokumentaci jsou poprvé písemně doložena rozsáhlá opatření, která tajná policie podnikla v souvislosti s Patočkovým pohřbem. V úvodní studii i v publikovaných dokumentech je rovněž věnována pozornost neúspěšné snaze Úřadu dokumentace a vyšetřování zločinů komunismu soudně postihnout příslušníky tajné policie, kteří se v roce 1977 podíleli na represi proti Patočkovi. V knize jsou také poprvé publikovány fotografie ze sledování Jana Patočky.

PROTOKOLY Z VÝSLECHŮ, ROZHOVOR A PROHLÁŠENÍ PROF. JANA PATOČKY

D 136

1977, 5. leden, Praha. – Protokol o výslechu prof. Jana Patočky příslušníky StB v jeho bydlišti.

[...][1651]
Otázka: Máme přesné informace o zájmu Vašeho zneužití v podpisové akci, která v zahraničí má vyústit v politickou provokaci proti ČSSR.[1652] Co k tomu můžete uvést?
Odpověď: Nezamýšlím v této věci Vám dát jakoukoliv odpověď.
Otázka: Byl jste požádán, abyste připojil svůj podpis pod dokument nazvaný Charta 77?
Odpověď: Považuji tuto otázku za součást otázky první.
četl, souhlasí: [...][1653]
Otázka: Musím Vás upozornit, že Vaše jednání směřuje k naplnění skutkové podstaty trestného činu poškozování zájmů republiky v cizině ve

[1651] V předtištěném formuláři jsou uvedeny: datum a místo výslechu, osobní údaje a místo bydliště vyslýchaného a poučení o jeho právech. Srov. dok. č. 35 a 37. K vyšetřování vzniku Charty 77 příslušníky StB blíže BLAŽEK, Petr: „Ale jiná možnost není“. Vyšetřování vzniku Charty 77. In: DEVÁTÁ, Markéta – SUK, Jiří – ŽÚMA, Oldřich (eds.): *Charta 77. Od obhajoby lidských práv k demokratické revoluci. 1977–1989. Sborník z konference k 30. výročí Charty 77.* Praha, 21. 23. března 2007. ÚSD AV ČR – FF UK, Praha 2008, s. 225–235; BLAŽEK, Petr (ed.): *„Tentokrát to bouchne“. Edice dokumentů k organizaci a ohlasům kampaně proti signatářům Charty 77 (leden únor 1977).* FF UK – ABS MV, Praha 2007.
[1653] Připojen je podpis Jana Patočky.

smyslu § 112 trestního zákona, nedojde-li k jeho přísnější kvalifikaci. Berete toto varování na vědomí?
Odpověď: Varování nemohu nebrat na vědomí, ačkoliv kvalifikaci svého jednání nepovažuji za věcně ani právně odůvodněnou.

S obsahem protokolu souhlasím a nemám k němu co dodat.
Započato v 11,30 hodin
Skončeno v 11.40 hodin

Vypověděl: [...][1654] zapsal [...][1655] svědek [...][1656]

V Praze dne 5. ledna 1977

ABS, f. MV-KR, svazek krycí jméno „Spoj“, arch. č. 665553 MV, 2 strany A4 strojopisu, mikrofiš.

[1654] Připojen je podpis Jana Patočky.
[1655] Připojen je podpis příslušníka 1. oddělení 2. odboru X. správy FMV mjr. Vladimíra Matury. Srov. dok. č. 35 a 37.
[1656] Připojen je nečitelný podpis. Patrně se jedná o podpis příslušníka 3. oddělení 2. odboru X. správy FMV ppor. Josefa Dvořáka. Srov. dok. č. 37.

D 137

1977, 10. leden, Praha. – Protokol o výslechu prof. Jana Patočky o vzniku Charty '77 na Správě vyšetřování StB.

[…][1657]
Svědek se dostavil na základě osobního vyzvání[1658] a po oběznámení s předmětem výslechu a poučení ve smyslu shora předtištěných ustanovení[1659] se zdůrazněním možnosti výpovědˇ ve smyslu § 100 odst. 2 tr. řádu odepřít v případě, že by jí způsobil nebezpečí trestního stíhání sobě nebo osobě blízké, uvádí, že v daném případě skutečnosti související s výslechem nepovažuje za takové, aby se jednalo o trestnou činnost, že však nehodlá o předmětných skutečnostech vypovídat.[1660]

K celé věci jsem ochoten uvést pouze tolik, že CHARTU 77 datovanou dnem 1. 1. 1977 znám, jsem jejím mluvčím a jako sygnatář [!][1661] jsem ji podepsal. Více v tomto směru nehodlám sdělit.
[…][1662]
[…][1663]

Pokud mi v této souvislosti byla vyšetřovatelem zdůrazněna povinnost svědčit v důsledku § 97 tr. řádu, toto poučení beru na vědomí, ale ani po jeho výkladu nehodlám ve věci vypovídat.

Jak jsem již uvedl, já sám jsem signatářem CHARTY 77, její obsah znám, jsem jedním z mluvčích signatářů CHARTY. Pokud jde o další okolnosti související s rozhodnutím tuto CHARTU vypracovat, jakož i okolnosti, kdy, kde, kým bylo toto rozhodnutí učiněno a jak bylo v této věci dále postupováno, v tomto směru odmítám jakoukoliv svoji výpověď.

[1657] V předtištěném formuláři jsou uvedeny: datum a místo výslechu, osobní údaje a místo bydliště vyslýchaného a poučení o jeho právech.
[1658] Srov. dok. č. 112 a 113.
[1659] V hlavičce předtištěného formuláře je uvedeno: „Svědek byl řádně poučen o zákazu výslechu (§ 99 tr. ř.), o právu odepřít výpověď (§ 100 tr. ř.), o významu svědecké výpovědi z hlediska obecného zájmu a o trestních následcích křivé výpovědi (§ 107 odst. tr. ř.), o možnostech doplnění a oprav protokolu a o možnosti námitek proti jeho obsahu (§ 103 tr. ř.)."
[1660] Srov. dok. č. 38.
[1661] Rukou opraveno na správnou podobu „signatář".
[1662] Dole vlevo je podpis Jana Patočky. Podepsány jsou také další strany protokolu, dále již na tuto skutečnost neupozorňujeme.
[1663] V záhlaví druhé stránky výpovědi je uvedeno: „druhá strana protokolu o výslechu Prof. PhDr. Jana PATOČKY Dr.Sc." Obdobným způsobem jsou uvozeny další strany, dále již na tuto skutečnost neupozorňujeme.

K dotazu vyšetřovatele, za jakých okolností došlo k tomu, že jsem uveden jako mluvčí signatářů CHARTY, prohlašuji, že na tuto otázku odmítám odpovědět.

Odmítám své odpovědi, i pokud jde o položené mi otázky, kdo byl iniciátorem zrození CHARTY 77, kdo se na jejím vypracování podílel, kdo ji rozmnožoval a kdo ji měl předat na oficielní místa v ČSSR. Pokud jde o tato oficielní místa, poznamenávám, že šlo o Federální shromáždění ČSSR, vládu ČSSR a ČTK. Dále pak měla být CHARTA předána tiskovým agenturám akreditovaným v ČSSR.

Pokud jde o otázku vztahující se k tomu, které osoby měly CHARTU 77 na výše jmenovaná místa doručit, v tomto směru rovněž odmítám odpovědět.

K dotazu vyšetřovatele na mojí [!] účast při rozhodnutí o zpracování CHARTY, na otázku týkající se účasti a podílu dalších osob na jejím vyhotovení a rozmnožení, jakož i na otázku týkající se objasnění mého vlastního podílu na této činnosti, odmítám odpovědět.

Rovněž odmítám odpověď na otázku týkající se toho, v jakém znění jsem CHARTU viděl, reps.[1664] zda jsem ji viděl v pracovním znění a čistopise, odpověď odmítám.

Rovněž odmítám odpověď ve věci, kde, kým a za jakých okolností bylo rozhodnuto CHARTU 77 doručit blíže uvedeným institucím v ČSSR. Osobně mi není nic známo o tom, že by CHARTA měla být předávána nějakým jiným institucím, než které jsem uváděl, a jmenovitě nevím, že by měla být nějakým způsobem předávána do zahraničí.

CHARTU 77 podepsalo více než 200 osob, avšak pokud jde o okolnosti vztahující se k vlastnímu sbírání podpisů, konkrétně výběr osob, které podpisy sbíraly, v tomto směru svojí [!] výpověď rovněž odmítám.

K dotazu vyšetřovatele uvádím, že ve svém bydlišti v obývací místnosti mám v modrých deskách svůj rukopisní [!] článek k předmětné CHARTY [!] nazvaný „Co jest CHARTA a co není", který jsem připravoval pro své nejbližší přátele. Pokud jde o okruh mých přátel, kterým jsem svůj článek chtěl předat a datum jeho zpracování, v tomto směru odpověď odmítám.

Pokud jde o časové zpřesnění doby, kdy já osobně jsem CHARTU 77 v jejím konečném znění podepsal, svojí [!] odpověď v tomto směru rovněž odmítám.

K předeztřenému [!] mi papíru poloviˇního formátu A4 s rukopisným textem „Souhlasím s prohlášením CHARTY 77 k 1. 1. 1977" a podpisem uvádím, že v tomto případě se jedná o mé autentické rukopisné prohlášení a můj vlast[n]oruˇní podpis. Na okolnosti týkající se doby a místa sepsání

[1664] Správně „resp.".

tohoto prohlášení, jakož i na to, komu jsem toto prohlášení odevz[d]al, odpověď odmítám.

Pokud jde o okolnost týkající se zpracování předmětného článku, který má[m] v rukopisném konceptu doma, tak článek jsem zpracoval z toho důvodu, že jsem byl toho názoru, že je zapotřebí hlubšího filosofického zamyšlení nad CHARTOU. V daném případě mám na mysli, že dle mého názoru bylo zapotřebí vlastní CHARTĚ ještě […][1665] doplnit výkladem mého osobního pojetí jejího hlubšího mravního smyslu. Pokud jde o okolnost, zda jsem koncept tohoto pojednání s někým konzultoval, či dával někomu číst, rovněž svoji [!] výpověď v tomto směru odmítám.

Otázka: Objasněte, z jakého důvodu nechcete vyjasnit svůj podíl na zpracování CHARTY 77.

Odpověď: Na tuto otázku odmítám odpověď.

Pokud jde o materiál nadepsaný „Prohlášení CHARTY 77 č. 2" datovaný dnem 8. 1. 1977 uvádím, že tento materiál znám a podepsal jsem jej jako mluvčí signatářů CHARTY. Pokud jde o okolnosti týkající se vzniku tohoto materiálu, podílu jednotlivých osob na jeho zpracování, jakož i podílu svého vlastního, v tomto směru odmítám vypovídat.

Rovněž odmítám odpověď na otázku o tom, co bylo podnětem zpracování tohoto materiálu nazvaného „prohlášení CHARTY 77 č. 2". Nehodlám ani odpovědět na otázku týkající se účelu zpracování tohoto materiálu.

Otázka: Z okolností, které jsou nám známy, je naprosto nesporný Váš podíl na zpracování „CHARTY 77" a „Prohlášení CHARTY 77 č. 2". Objasněte tedy, jaké máte důvody k Vašemu současnému postoji, kdy na všechny položené Vám otázky svojí [!] výpověď odpíráte.

Odpověď: (Zapsáno dle diktátu svědka)

Domnívám se, že ve všech věcech, na které jsem byl tázán, neběží o žádnou trestnou činnost, nýbrž o použití práv zaručených ústavou ČSSR. Jinak více nemám, co bych dodal.

Otázka: V průběhu vlastního výslechu jste však uvedl, že svoji výpověď odpíráte proto, že v žádném případě nehodláte svojí [!] výpovědí nijak pomáhat bezpečnostním orgánům.

Odpověď: Je pravda, že jsem se takto v průběhu výslechu vyjádřil, avšak s tím rozdílem, že jsem nepoužil vazby „v žádném případě", ale použil jsem slovní vazby, že v tomto konkrétním případě nehodlám bezpečnostním orgánům pomáhat. K osvětlení tohoto svého stanoviska, nemíním cokoli uvádět.

Pokud jsem v této souvislosti byl vyšetřovatelem vyzván ve smyslu § 78 tr. řádu o vydání předmětného pojednání nadepsaného „Co je CHARTA a co

[1665] Původně slovo „zpracovat", přepsáno strojopisem.

není" a dalších písemností souvisejících s CHARTOU 77 a [„]prohlášením CHARTY 77 č. 2", uvádím, že jsem ochoten tyto písemnosti dobrovolně vydat, ovšem nejsem si jist, zda mimo předmětného [!] pojednání mám nějaké další písemnosti ve své dispozici, resp. že bych měl nějaké další písemnosti ve své dispozici.

Po poučení možnosti protokol opravit nebo doplnit, uvádí, že žádnou opravu nebo doplnění protokolu nepožaduje, neboť zápis souhlasí s obsahem jeho výpovědi. Po poučení nárok na svědečné neuplatňuje. Výslech ukončen ve 20.15 hodin s přerušení od 13.00 – do 13.30 hod. a od 16.45 do 20.00 hod. s tím, že bylo svědkovi podáno občerstvení.

Současně beru na vědomí, že ve výslechu bude pokračováno dne 11. t. m., to je zítra a že se dostavím v 7.30 hodin do zdejší budovy.[1666]

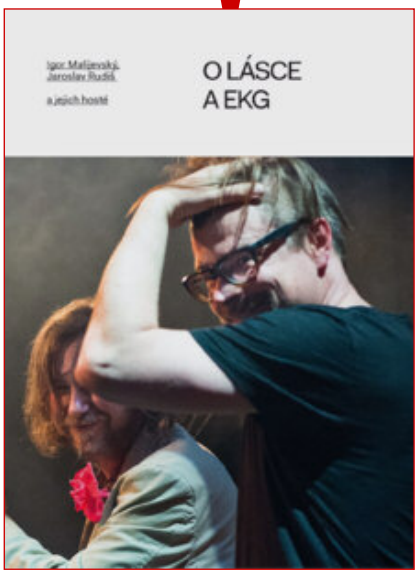
Vyšetřovatel StB:	Zapsala:	Svědek:
[…][1667]	[…][1668]	[…][1669]
mjr. Jan Špaček[1670]	nstržm. Adamcová	prof. PhDr. Jan Patočka, Dr.Sc.

ABS, f. MV/V, V-33766, podsvazek č. 4, 5 stran A4 strojopisu, čistopis.
ABS, f. MV-KR, svazek krycí jméno „Spoj", arch. č. 665553 MV, 5 stran A4 strojopisu, mikrofiš.

[1666] Srov. dok. č. 138.
[1667] Podpis.
[1668] Podpis.
[1669] Podpis.
[1670] Jan Špaček (1934) – příslušník SNB, původním povoláním právní čekatel. Od r. 1960 člen KSČ. V letech 1957–1989 příslušník SNB. V letech 1974–1979 starší referent specialista vyšetřovatel 1. oddělení Správy vyšetřování StB FMV.

Hrozný šOu lásce a EKG

Igor Malijevský, Jaroslav Rudiš a jejich hosté

* * *

to neštěká na vás, on je navrčenej na celej svět, přišla sem ženská, vrazila mi do ruky vodítko a než jsem se vzpamatoval, byla pryč a na druhým konci vodítka byl tenhle čokl, zakousnul se mi do předloktí, já míval dobrmana, to byl svině pes, záludnej, tenhle čokl je proti němu poseroutka, co čokle? čokl! lehni si a dej pokoj. aby nebyl navrčenej, když byl od štěněte zavřenej v železný kleci a najednou z ní byl venku na svobodě a nevěděl, co si má počít, tak se do mě zakousnul, dostal pěstí čenichovku a dostane ji zas, jestli nepřestane. bene! ticho. kvůli němu jsem musel seknout s rybařinou, vyndám z auta cajk a čokl běhá kolem mě, oči upřený na špičku prutu a může se pominout, na mě už si netroufne, ale jardovi rozkousal prut na třísky, jak udělali ten africkej pavilon a za ním safari, to je moc pěkný, znáte to v troji? hned za žirafama jsou sloni, monstrózní nádhera, že by člověk padnul na kolena samým úžasem, co příroda dovede stvořit, ještě hezčí jsou ale maminky, ty mladounký voňavý holčiny, korzujou kolem výběhů s děckama, jsme si s jardou dřepli na lavičku před pavilon**ek g**oril a čuměli po nich, proč vám ale povídám o zoo? už vím, jarda si myslí, že ho rybářskejma prutama bodali, možný je všechno, co to muselo bejt za šmejdy, že zavřou čokla za mříže, on skoro nedoved chodit, zadní nohy měl úplně trop a dneska se podívejte. no, čokl! pes psovitý! hodnej ben. co jste měl? já nemám čas se s vámi vybavovat, ten zatracenej kácov se nedá natočit, přemejšlím, že ho snad přestanu brát, je to samá pěna. čtyři dvanáctky, klobása, to máme rovnejch sto dvacet korun.

Michal Šanda

O lásce a EKG – Předmluva / Předehra

Cesta k Literárnímu kabaretu EKG začala ještě dřív, než se Igor Malijevský a Jaroslav Rudiš seznámili. První jmenovaný měl zkušenosti z Večírků pro dívky z lepších rodin, které pořádal s Karlem Kunou a Vítem Janotou v Salmovské literární kavárně, druhý zase navštěvoval punkové literární kabarety v Berlíně. Když se roku 2001 v německé metropoli potkali a šli probrat životy do Kneipe Alt Berlin, čas, dle Igorových vzpomínek, začal běžet tro-

chu mimoběžně a ke konci jejich setkání už slunce svítilo z úplně jiné strany, než když usedali. Tehdy si řekli, že by podobný pořad na principu setkávání, divadla a koncertu rádi udělali i v Praze.

Nejdřív to zkusili pod názvem Monoskop v Paláci Akropolis, ale neprotnuli se tak úplně s očekáváním hudebního klubu a jeho návštěvníků. Roku 2006 tedy přijali nabídku Divadla Archa, kde měli podle původního plánu pořádat čtení na baru nebo na schodišti, zkrátka „rozehrát meziprostory". Místo toho si ale drze řekli o malý sál a následně dokázali, že ho svedou naplnit obsahem i publikem. Právě spojení tvůrčí energie se zázemím profesionálního divadla umožňuje návštěvníkům hned od začátku vstoupit do kouzelného světa, v němž se dějí věci.

Při přípravě pořadů se ctí několik zásad: EKG má být divácké představení, ne do sebe zahleděný dýchánek, kde si autoři čtou navzájem svoji tvorbu; předchozí pravidlo však neznamená, že by během večera nemohl zaznít dobrý text jen proto, že je málo „divácký"; a zároveň se EKG nechce zaměřovat na jednu poetiku či literární partu, ale naopak je otevřené každému dobrému umění – literárnímu, hudebnímu i výtvarnému.

V praxi to často vypadá tak, že se pitvornosti probíhající někdy i mimo prostory Archy – jako rozdávání diplomů toaletářkám nebo demonstrace za Čtyřlístek pod heslem Fifinka není kráva, přirozeně snoubí například se čtením niterné poezie. Klíčovým slovem je propojování – umělecké, generační i lidské. A to zřejmě patří k hlavním důvodům, proč se EKG stalo jedním z mála literárních pořadů, na něž se vyplatí rezervovat lístky i měsíc dopředu.

Autor těchto řádků navštívil několik prehistorických Monoskopů, ale na chuť kabaretu pánů Rudiše a Malijevského přišel až při návštěvě EKG koncem roku 2009, kdy tuzemským literárním provozem hýbla „kauza Vietnamka". Cenu Knižního klubu tenkrát získala mladá vietnamská autorka Lan Pham Thi, načež publicista Zdenko Pavelka odhalil, že se za její identitou skrývá českobudějovický autor Jan Cempírek, a bylo z toho něco zlé krve. Na pódiu EKG se potom setkali pánové Cempírek i Pavelka a za tónů „tradičního vietnamského karaoke" si připili vietnamskou pálenkou s vylouhovaným koňským pyjem.

Během deseti let na EKG vystoupili spisovatelé, kteří spoluvytvářeli kánon české literatury. V možná posledním společném vystoupení se tu setkali bratři Jáchym a Filip Topolové, několik měsíců před smrtí četl na EKG básník Ivan Martin Jirous, prozaik Ludvík Vaculík zase rozezpíval publikum moravskými lidovkami... A naopak v začátcích svojí tvůrčí dráhy se divákům kabaretu představili dnes uznávaní autoři jako Marek Šindelka nebo Ondřej Buddeus.

Do Archy zavítali i spisovatelé a spisovatelky z Nizozemí, Německa, Ukrajiny či Finska a kabaret se občas taky vydává na cesty – ta zatím nejdelší a nejstrastiplnější vedla do Moskvy.

EKG někdy čelí výtkám, že literaturu komercionalizuje a banalizuje, ale pánové Rudiš a Malijevský svým pořadem pochopitelně nechtějí nahradit čtení knížek – vytvářejí cosi podobného spíš scénickému magazínu představujícímu, co se píše, co vychází a co vycházet bude. Ostatně vedlejším efektem je, že se po každém představení v předsálí prodá poměrně hodně knih účinkujících autorů.

EKG se za deset let svojí existence zkrátka stalo svébytným kardiogramem české literatury – což dokládá i tahle knížka.

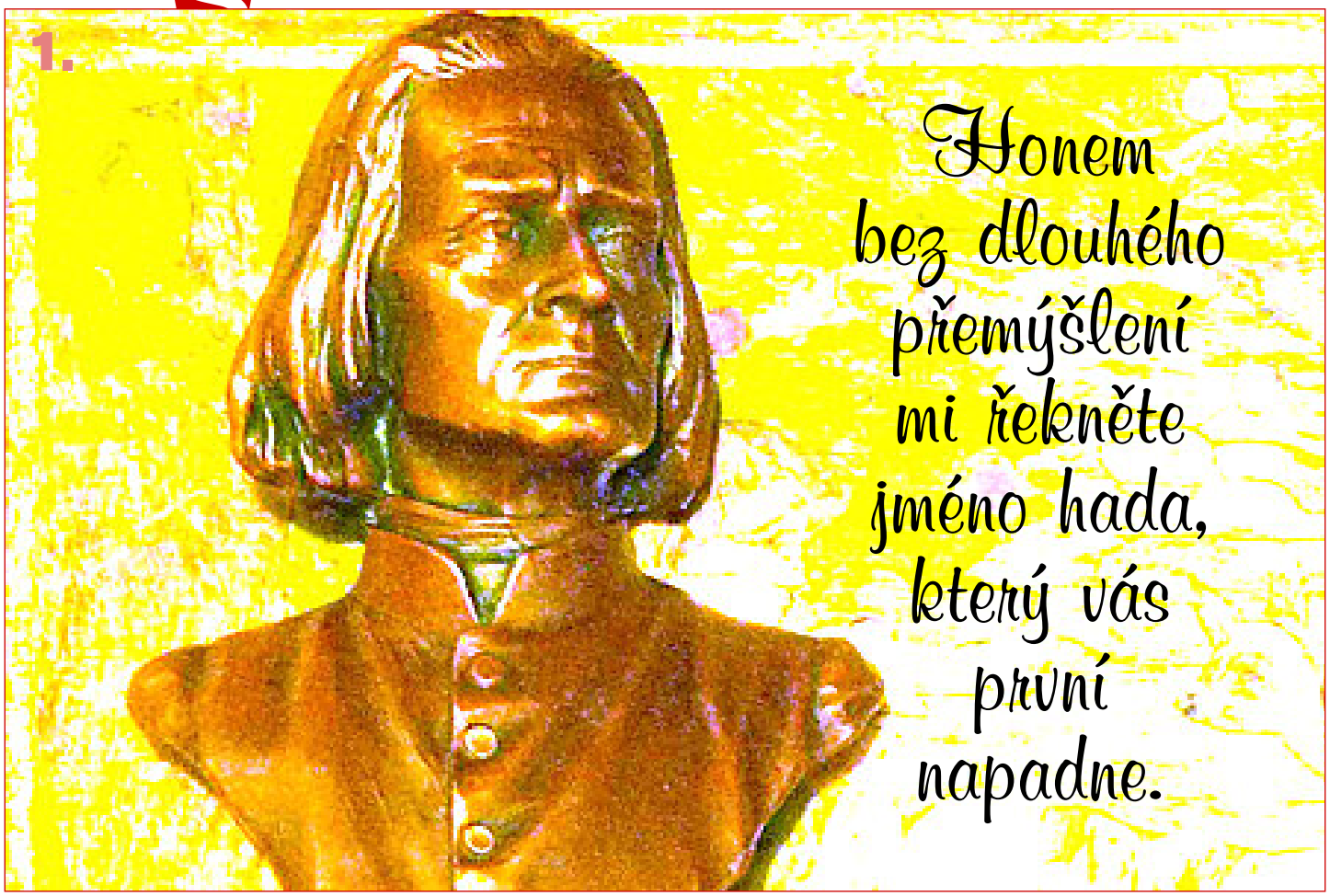
Štěpán Kučera

Liszt a Wagner...

rozn

v Piešťanech

2.
Liszt.

3.
Sssssssss!

Kraj ta

Pussy

Eva Nováková

Eva Nováková se narodila v roce 1985, žiji v Praze. Pracuje v oblasti financí. Publikovala básně a kresby v Divokém Víně, v časopise Záhady Života, v Nymburském Deníku v rubrice Nejsem Popelka, jsem poezie, v almanachu Rybáři odlivu a Pastýři noci a magazínu MBA (Mountain Bike Action).

PUSSY HERO

Přes švihadlo neskáču.

PUSSY HERO

Do pusy ho nevezmu ani za milión.

PUSSY HERO

18+

PUSSY HILL

Až se tě zeptá, jaký máš plán na víkend,
odpověz:
"Mám v plánu jej celý projebat,
chceš se přidat nebo se budeš dívat?"

PUSSY HILL

Vždy připravená slíznout smetanu.

PUSSY HILL

"Ahoj, miláčku, jak se máš?"
"Jebu"
"Cože?" trochu hystericky odpovídá on.
"Ale, že už jedu." odpovídá ona.
"Ach, tak, už se na tebe těším"
v jeho hlase je slyšet úlevu.

PUSSY LOVE

#69 #Czech #girl #love #sex

PUSSY LOVE

Hvězdy tančí swing{ers}

PUSSY LOVE

Antistresové omalovánky I., II. a III.

21. PUSSY NIGHT

První polibek.
„Tak snad si umyješ ty ruce“

22. PUSSY NIGHT

Co dělám špatně a čí je ten černý vlas?

23. PUSSY NIGHT

Kdo tu má navrch?
„Ty, miláčku“
odpoví ten cizí pán u mne doma.

Krajta

Bóďa

Michal Šanda

Televizní stanice, počínaje ČT 1 a konče Primou Family donekonečna omílají staré české filmy. Za posledních pětadvacet let běžel Anděl na horách minimálně čtyřicetkrát, letní tutovkou jsou Chalupáři a Štědrý den se neobejde bez Tří oříšků pro Popelku. Od spisovatelů však redaktoři časopisů vyžadují fungl nové povídky, nikde před tím neotištěné. Vždyť je to nesmysl. Čtenáři Rybářství se rekrutují z jiného okruhu lidí, než jsou ti, co si kupují Dějiny a současnost. A jiný okruh čtenářů má zase Cosmopolitan. A jiný Host. Povídka Bóda vyšla před lety v magazínu UNI, který je zaměřený na hudbu a předpokládám, že ji málo kdo z muzikantů našel mezi rozhovory s hudebními legendami typu Toma Waitse a recenzemi na CD. Proto mi vůbec nepřipadne nepatřičné otisknout v Dobré adrese tuto povídku podruhé.

Bóďa byl andělem mého mládí. Jmenoval se Bohumil Kott a v čase, ve kterém se povídka odehrává, pracoval v drážním lomu v Beztahově u Votic. Na začátku osmdesátých let jako jediný v okresu Benešov odmítl jít

Foto Michal Šanda

k volbám, načež ho místní StB donutila odstěhovat se do Děčína, aby nekazil stoprocentní volební účast. V Děčíně lezl po střechách a opravoval okapy a později ve Feroně rovnal v jakémsi stroji hliníkové tyče. Zemřel v roce 2009 na rozedmu plic.

Na lavičce před samoobsluhou do sebe obrátil flašku rumu, načež sedl do prvního vlaku, co stavěl v Heřmaničkách. Výpravčí tu dělala jeho žena, proto se Bóďa protáhnul zadem kolem stánku s novinama až na konec perónu a teprve když se vlak rozjel, naskočil na stupátko posledního vagónu. S režijkou mohl jezdit nazdařbůh, omezovaly ho jenom zadrátovaný hranice. V Chebu ho pohraničníci probudili, Bóďa do sebe nahrnul pár piv a panáků a pokračoval zase dál rychlíkem do Děčína. Jakmile ho popadnul toulavej kvartál, čtrnáct dní nemusel jíst a jenom pil a přespával po vlacích a jeho žena se v Heřmaničkách na dálku dozvídala z hlášení od kolegů ajznboňáků, že byl v Bohumíně, v Břeclavi, v Margecanech u Košic.

Seděl jsem doma, ruku na telefonu. S Renátou jsme to zvorali, jak jsme jenom mohli, ale nic není ztracený. Čekal jsem, až jí to dojde.

Crrr!

Vrhnul jsem se po sluchátku.

Bóďa.

Volal, že je v Benešově. Nacamranej a totálně švorc. Seděl v hospodě naproti nádraží s místním pohřebákem a řezníkem a mazali mariáš. Žádný odvážný flekování, nic co by manuální odhazování karet povýšilo na krásu. Čas od času Bóďa zatoužil, aby mu kromě krásy ze hry ještě vzrušením bubnovala krev ve spáncích. Do Benešova se v pátek večer sjížděli pražský taxikáři s temnýma kunčoftama na gotesa a stalo se, že ráno taxikář dovezl Bóďu do Heřmaniček a ze střechy taxíku sundal jeho orezlý kolo a na zadním sedadle trůnil tuplák plnej stokorun a Bóďa potom těch několik metrů od návsi k bytovce projel na kole, skrz pomyslnou slavobránu sklenutou z houkání klaksonu a svítání a vzbudil ženu a: „Helenko, uvař nám kafe.“

Příští pátek zase všecko prohrál. Do mrtě. I to kolo a taxikář zahoukal v Heřmaničkách na klakson a odvezl si televizi. Dokonce svoje zlatý zuby dal jednou Bóďa do zástavy. To hrál kaufcvika s vězeňským zubařem z Leopoldova a to měl zadnici sevřenou. Grázlové tohohle kalibru byli štont mu zuby skutečně vytrhat.

„Co tady budeme po stole šoupat fufníky?“ nadhodil Bóďa a přesvědčil pohřebáka s řezníkem, aby si dali mariáš korunovej. Rozdal karty a obrátil se na mne:

„Na, já musím s pískem.“

„Blázníš?“

„Když nebudeš vědět co, tak si trumfni a nestyď se nahlásit sedmu.“

Nato odvrávoral na WC.

Zíral jsem do karet a přeskládával si je do vějíře podle barev.

„No tak mladej, vymáčkni se,“ řekl pohřebák.

Odhodil jsem talon.

Žaludy trumf.

„A sedma,“ špitnul jsem.

„Na tu sedmu flek!“

Do karet si prásknul i řezník a dal flek na hru. Otočil jsem se, re! Pohřebák držel mnou nahlášenou sedmu na ruce, což ho jenom utvrdilo v přesvědčení, že jsem mariášnický nemehlo. Řezník zase předpokládal, že pokud on sám nemá ani trumf a parťák mi fleknul sedmu, že bude trumfama nabitej a že mu namaže desítky a esa. Měl jich plnou ruku.

„Tutti!“

„Konečně gala hra!“ zakničel řezník.

Vynesl jsem eso a desítku a hlášku a zbytek jsem dobral na dlouhý kule. Neuhráli ani štych. Sto třicet plus tři fleky, vyšlo to na sto dvacet osm korun.

Mínus čtyři koruny za tu sedmu.

„Až nám jednou na tenhle fór někde přijdou, dostaneme šeredně do držky,“ řekl jsem, když jsme se flamendrákem vraceli do Heřmaniček.

„Komu požaluješ?“ opáčil Bóďa.

Těžko očekávat rozumnou odpověď od chlápka, jehož životní filozofií bylo, že i prohra je hra, jenom není tak veselá.

Krajta

Tam u tekoucích vod

Ivo Harák

„Bo mě vyhodili ze starostování, dělám šéfa v muzeu. To bys neuvěřil... Tam je ti to bezva zašívárna. Takhle v archívu, archivní vínečko, mezi regálama. A když na to, teda když to na mně přijde, však vona se nějaká ta spolu-pracovnice najde. Ale i jinak je to tam zajímavý, páč za ty minulý léta se toho ututlalo a vymazalo a skovávalo. A teď dou ty papíry k nám a ty vidíš a víš, kdo s kým a proti komu a na koho. Udání a tak. A záhady a tajemství a divnejchch věcí plno. Třeba proč se u toho popraviště našlo, co ho nedávno vykopali na Kucance, proč se tam našlo děcko s useknutou hlavou. Asi jak v tý Lysý. Chlap vojebal kobylu; a popravili voba. Chlapa i koňa přetrhli vejpůl. Asi bylo nemanželský. Tehdá byla přísnost! Ne jak dneska, co zrušili trest smrti. Dneska se lidi už ničeho nebojí. Nebo nedávno. Jak už víš, zase se má stavět ta Hitlerova dálnice, no, jak měla vést za Těšanama za řekou a dál přes kopce, tam na soutoku měl bejt most, víš, tam pod lomem, však i ten vodevřeli jen kvůli silnici, aby tam lámali kámen pod ni apod železnici, a už to zůstalo. No, jak to tenkrát kvůlivá válce nestihli dostavět, na soutoku byla kantýna pro dělníky, jak to teda nestihli dostavět a vlastně ani pořádně nezačali, tak teď prý už jsou peníze a není je do čeho dát a tahle partaj má prý sponzóra a ten je stavitel a že mu to jako pomůže, když -. Tak se má ta dálnice zase stavět a dělali už i průzkum a pod tou kantýnou, jako děcka jsme si tam hrávali, pod tou kantýnou tam na soutoku, když ji rozbourali i základy, tak pod tou kantýnou, pod tím betonem našli... A byla to taková hrůza a chtěli, abychom to jako i my z muzea zdokumentovali a pak i policajti a nikdo pořádně neví - - - A co tys dělal od té doby, cos vystudoval? Ty bys tomu mohl rozumět, seš prý právník! – Jo, Hitler. Ale to mu lidi tady vyčítají, jen tak mezi náma a hodně potichu, že nedostavěl tu dálnici – a nevyvraždil židy.“

(Budete-li tuto povídku číst například v létě, půjde vám to o něco hůře, ale přesto:) Zkuste si představit útulně zaplivanou a zakouřenou hospůdku někdy v čase mezi podzimem a jarem: ze stromů padá těžký a mokrý sníh, do oken jí nahlíží hustý žlutý dým z páleného mouru, plastových lahví a pneumatik, s pilin smísených s vyjetým olejem – a možná i ze sousedovy kočky, té potvory, co vás každé ráno budí. Od rána do rána stejná tma – a jeden den podobá se druhému (zejména jsou-li už vánoční dary dopity). Od rána do rána televizní seriál ze satelitů na rozpadajících se zdech. Není kam jít, není co dělat, není proč. Do práce, nakoupit, najíst se.

Bylo tedy pro městečko vítanou změnou a málem senzací, jestliže se tu v místním hotýlku konalo celorepublikové setkání unie rodinných právníků; anebo jak se ta sešlost jmenovala. Každopádně to byl důvod, aby do svého rodného města po dlouhém čase zavítal advokát Tomáš, jehož jsme předešle nalezli v družném rozhovoru (můžeme-li touto frází označit monolog jeho spolustolovníka) s někdejším gymnazij-

ním spolužákem (*však jsme se něco v jedné lavici naseděli a z téže láhve napili*) Petrem: pozdějším starostou. Což už, jak jste zjistili, není pravda. Ostatně mnohé v naší povídce není či nemusí býti pravdou. A je tedy na autorovi, aby svého čtenáře, jenž už už ve vydýchaném povětří pod laskavým přítmím začíná pravidelně oddychovat, zívat, ano dokonce usínat, upozornil, že skutečné literární dílo vzniká teprve za setkání autorova textu s bdělým, spoluúčastným vědomím čtenářovým.

Abychom je však nenapínali za mez pružnosti, vraťme se k našemu (hospodskému) stolu: „Právničinu. Jenom od jisté doby namísto trestního dělám právo rodinné. Víš, tak nějak mi to nedá. Jsem na to asi neměl jít, asi jsem na to neměl žaludek. My tedy nesmíme ani naznačovat, ale: řekněme: ani ti to nedá moc práce a tvého klienta osvobodí… Přestože…“

Ač naši dva pánové nekouří, ovzduší v sálku zhoustlo. Docela možná to bylo tím, že se venku sešeřilo. To jak se mnozí už vrátili domů, a zatopili. V hospodě tedy bylo třeba rozsvítit – a světlo hospodské, jak jistě dobře víte, se od clony kouře vrací zpět ku stropu, zatímco dolů procházejí jenom roztodivné bizarní stíny: tu tmavší, tu světlejší. Podoby dávných návštěvníků?

„Pamatuješ, jak jsme Anče dovolili, aby tam za náma vlezla jenom tehdy, když si sundá kalhotky, pěkně ju vyšpulí a nám ukáže!? Ta kdyby věděla, co má pod ňou! Vždyť jsme se tam něco nalezli, do té kantýny. Za holkama a tak. To nám ještě nebylo patnáct. Si pamatuju, že tvůj dědeček, elixír bílá hůl jsme tomu říkali, dělal tu třešňovici, ta měla ale sílu, na stěně červi naložení v lihu, dneska bysme tomu říkali mezkal. Jednou, pamatuješ, před maturou, učili jsme se tam, pak ten mezkal, dírou ve stropě bylo vidět nahoru, je to nebe konečný nebo nekonečný a je tam něco?, a soutok, Švarcava, Bezinek a Světlá, tři řeky do jednoho místa, my dva… A dneska, kde to je? Kantýnu rozbourali, skoro už nebylo co bourat, leda ten betón dole. A pod ním!?! To je to, právě: našli lidskou kostru.“

„To máš jako s těma řekama. Dvě temné, jedna světlá. Jsi tam jenom do počtu, důkazy i svědkové mluví jasně. Víš, že dostaneš dobře zaplaceno. Víš, že to nemůžeš prohrát. Moc dobře zaplaceno. Ale víš taky… Ne víš, tušíš… Že to ten člověk udělal. Dvě temné, jedna světlá. Na soutoku. To mě bavilo, se koukat. Takhle po zimě: že ta jedna studená úzká ostrá ty dvě líné kalné nakonec přepere.“

Možná už bylo příliš nakouřeno, možná bylo i špatně vidět. Vrásky v obličeji obou spolustolovníků mohly však být zaviněny také úsilím udržet nit hovoru nepřetrženu, přestože se jehla notně vzdalovala od látky. Těch úlomků a třísek cestou…! Petr se zdál o poznání zamyšlenější, jaksi do sebe scvrklejší (znáte přece kůru přeschlého citrónu!?), podoben oněm promítaným stínům: zpod stolu vytáhl ze staré potrhané aktovky několik sešitků a lejster, mezi nimiž (padalo mu to a míchalo se tak, že se nám do textu málem zapojili další okolosedící) zkoušel vyhmátnout domněle podstatné: „Tady jsem si to zapsal a tohle jsem si nechal:

Mužská kostra, věk něco mezi třiceti – čtyřiceti, dobře živený zřejmě, úder tupým předmětem do spánku, nejspíš to bylo kladivo. Uložen v látkovém pytli, na kterém se našly zbytky hákového kříže. Pohřeb druhotný. Místo uložení není místem vraždy. – To bysme měli. Policajti se tomu nechtěli věnovat, co prý s tím, za války zmizelo lidí, vražda, pokud to vůbec byla vražda, je to stará a už promlčená. Ať prý si ho vystavíme. Jako to děcko. Ale mně to nedalo.“

Pokud bychom napsali, že se z dalších návštěvníků osvěžovny stali čumilové, nebyla by to úplná pravda. Použijme tedy slova méně expresivního, zato přesnějšího: naslouchající. Jak dobře pro nás ovšem, že si ani Petr ani Tomáš nepovšimli (nepovšimli? – že nezaznamenali…? nezaslechli!) toho, jak se sál ztišil a dým nad ním ustálil.

Mužská kostra, věk něco mezi třiceti – čtyřiceti, dobře živený zřejmě, úder tupým předmětem do spánku, nejspíš to bylo kladivo. Uložen v látkovém pytli, na kterém se našly zbytky hákového kříže. Pohřeb druhotný. Místo uložení není místem vraždy. – To bysme měli. Policajti se tomu nechtěli věnovat, co prý s tím, za války zmizelo lidí, vražda, pokud to vůbec byla vražda, je to stará a už promlčená. Ať prý si ho vystavíme. Jako to děcko. Ale mně to nedalo.“

„Myslím, že ti to vyložím příběhem. Nečekej paragrafy ani rozsudek. Vlastně ani vysvětlení. Zkusím to nějak sepsat. A děkuji ti. Vlastně je to celé - , vlastně to bude moc zajímavá povídka. A poučná. Akorát, víš, ta dálnice měla spojit Breslau a Wien. Nyx pro Čechy. Na jaře, snad začátkem května, tady mám na gymplu, však jsme tam kdysi spolu - - - No, chtějí po mně, abych jim jako bývalý žák přednesl něco o právních úskalích partnerského soužití. Jsem si jist, že ti to do té doby napíšu.

„Ale mně to nedalo. Schoval jsem si ty papíry – však jsem zvyklý ze starostování – a další si porůznu obstaral. A začal se vyptávat: Takže: Za války sice zmizelo plno lidí, třeba rodina hajnýho, ale tu buď poslali do lágru, protože krmili partyzány, nebo je podřezali partyzáni: hajnýho rovnou zabili, matku a dceru znásilnili (jak tvrdil starej Vonásek; ale ten dostal malej dekret). Voni tam chodili už předtím za těma dvěma, kterejm se to snad i líbilo, ale tata vyhrožoval, že to napráská četníkům, tak - - - Takže za války lidi sice mizeli, ale tohle, tohle bylo PŘED válkou. Druhotný pohřeb přece. Teda: pohřeb jasně za války, když se stavěla kantýna. Šup s ním do základů do betonu. Ale co před tím!? Před válkou lidi porůznu utíkali, židi, do cizinecký legie. Taky jeden ze Satan, prej až do Ameriky. Od manželky a dětí. Doma ho to nedrželo, po krizi už nesehnal práci, žena dělala na poli a v lomu, o děcka se starala, von akorát tak na ryby. A za cikánkama prej! – Jo, to mu šmakovalo. Platil jim žrádlem - - - Ti povím, si nemoh najít něco lepšího!?“

„Kartas bóg!“

„Cože!?“

„-To já jen tak. To je z historie. Zpytáci, zvědové tatarští. Kdo na ně narazil, měl nikoli právo, ale povinnost je ztrestat na hrdle. A přitom nám tolik chtěli cosi říci:“

„Já myslím, že mu to udělali ti cikáni. Jako pomstu. Nebo věděli, že má prachy. A chtěli něco onačejšího než brambory a pšenici a starý slepice. Kde by se v Těšanech vzali Tataři? Jo, možná to byl ten tulák...“

V té chvíli už Tomáš svoji pozornost přestal předstírat. Jako když u soudu předsedající zavedl řeč někam jinam, než advokát původně předpokládal. Mělčina se proměnila v dravý proud; a bylo potřebí dávat pozor, aby bezpečně dorazil – s boky lodi jen mírně odřenými – do vyhlédnutého přístavu. Kolikrát takto (to už nejen vzpomíná, už to přímo vidí: i s naběhlou žílou nad čelem) na poslední chvíli vložil pádlo mezi hlavu a skalní výčnělek! – „Jaký tulák?“

„Vandrák takovej, říkali lidi. Konce třicátých let se tu prý každé léto poflakoval, chodil na ryby, sedával nejdraději na soutoku, jako ten z těch Satan, Vašíček nějakej, tam se taky mohli poznat. Ten Vašíček ale prej byl rybář! – Ale ten vobejda?; pořád si něco psal a na ryby pozor nedával a kolikrát mu uplaval prut a vůbec byl divnej a podezřelej a zřejmě trochu střelenej, vyprávěli lidi, co ho pamatujou. Ale prut, člověče! – Švýcary, poloautomatika! – teda nevím, co to znamená, ale muselo to bejt drahý. Kde by na to trhan vzal!? Krást musel, i vraždit nakonec. Tohle po něm zbylo. Zápisník. Vytrhaný stránky. Prázdný stránky. Akorát na tý poslední – takováhle blbost. A víš, kde se našel? U Vašíčků doma v Satanech! Jak říkám. Udělal to ten tulák. Anebo cikáni. Jak říkám: Jestli něco Hitlerovi vyčítám: že nedostavěl tu dálnici a nezbavil nás židů. A cikánů.“

„Kladivem myslíš?“

„Co jako?“

„Jestli ho zabil kladivem? Jestli by ho přepral?“

„Copak já vím... Tupým předmětem... Je kladivo tupý?“

„Taky to mohl být kámen... Cihla?“

„Zmizel v létě osmatřicátýho. V září už nerukoval. Divný: ženě prý psal z Ameriky. Ale kdoví? Taky jí prej chtěl ukrást peníze. A medailonek po její máti; říkala Macháčková. Zlatej. Renesanční.“

Pokud nyní napíšeme, že se v lokále setmělo, dodejme hned, že za jeho okny také. Jako by stromy z kopců kolem sestoupily níže do údolí, v němž leží naše městečko. Jako by chtěly nahlédnout a zaslechnout – podobni v tom štamgastům, kteří se nenápadně sesedali kol našeho stolu, protože:

„!!! Byl to tenhle!“

„Ukaž. Tak po mamince? – to ano. Ale renesanční nebude. Tohle znám: Mengsova Ústecká Madona. Zajímavý příběh. Jestli chceš, mohu vyprávět. Ale není to zaručené. Hm, takže je to malováno podle barokního obrazu. Nejspíš secese. A nikoli zlato,

ale pozlacené stříbro. No jo, ty nejsi studovaný historik. Vidíš tenhle punc? Jak jsi se k němu dostal?“

„Od syna paní Vašíčkové…“

„…počkej, Vašíček: to je TEN básník!?“

„…taky blázen.“

„…žena v posledním tažení, cesty křivolaké a kamenité, řeka rozvodněná a mosty ku Praze stržené. Felčar opilý, porodní bába podobná spíš čarodějnici. Zájezdní hospoda natřískaná po střechu těmi, kteří by se rádi už dávno viděli v Praze, Drážďanech, Pešti, Vídni. Hostinští mají kšefty; a volný pokoj přijde na věru nekřesťanské, dokonce i nežidovské peníze! – a pár svatých obrázků a příslib, že z toho dalšího malování přiteče něco také sem, do Ústí, do této smradlavé ratejny, do hospody… V níž se za jedné bouřné říjnové noci roku 1728 - jak se říká: navzdory vší naději - narodí budoucí malíř Raphael, syn Ismaela Mengse. Pokřtěného žida. Který – ještě nevěda, že ze syna vyroste POKRAČOVATEL, přece – nejenže rád zapraví všechny své dluhy, ale – co poděkování – posílá chrámu Nanebevzetí Panny Marie svoji kopii Madonny Carla Dolceho. Pozorný posluchač si jistě povšimnul poněkud neortodoxního jména, které ukazuje na možný nemanželský - - -“

„Ty taky píšeš!?“

„Vždyť jsem ti říkal: dělám teď rodinné právo. A tam je panečku příběhů! Příběhy; ty mne zajímají. Vlastně i jako vysvětlení všeho. Otevřené a přesné.“

„A tohle bys uměl vysvětlit? – Cikáni; anebo ten tulák? Tak kdo ho teda zabil. Protože si teda myslím, že ten mrtvej byl Vašíček. Ze Satan do Těšan na vlak se jde dvěma cestama, tehdá jako dneska. Po jedné nebo druhé straně Bezínku. Jedna je kolem lomu, tehdy byl ještě blíž řece. Je světlejší a širší, ale bylo to u lomu zase, je tam dobře vidět, jedí tam auta. Těch ale před válkou tolik nebylo. Ale co dělníci? Druhá jde stínem pod Květicí, úzká, mokrá, temná. Plno stromů, kde se mohli schovat. Taky to tam klouže – nevím, jak tehdy, ale – prošel jsem si obě – já bych šel lomem! Uměl bys to teda vysvětlit? A pak: Co s ním udělali, až ho vokradli!? Možná potom někdo z nich dělal na té stavbě, ne všechny jsme stihli poslat do Hodonína do lágru, někteří byli k nepoznání, taky některý cikánky – a ty byly nejhezčí, s těma prej Vašíček, třeba ho vylákala některá, třeba to byla některá z nich. Ale to je divný: Ta bouda, ta bouda co jsme do ní lozili, ta kantýna, co v ní byl zahrabanej starej Vašíček, stojí zrovinka na tom místě, kam chodil lovit von i ten tulák. A já si třeba představuju, někdy i ve snu takhle, že ho tam někde i zabili, že ho tam nechali ve vodě a on se tam převaluje a ryby že z něj obírají maso. Za trest, že jich předtím tolik ulovil. Museli vědět třeba, že tama chodí, že bude mít peníze a zlato do Ameriky, že se ještě naposledy půjde rozloučit. To mně teda vysvětli:“

…a Petr natahuje ruku k Tomášovi a zřetelně štítivě a tedy jen velmi zlehka drží mezi prsty ušmudlaný, v kůži vázaný černý notes. Sednice se zúžila a sesedla, vzduch zhoustl tak, že jste nad každým svým nadechnutím museli přemýšlet. „To napsal ten tulák asi.“

Od siré šedi stěn, tam u tekoucích vod, pod hládí práh a schod, a pod ním plno ryb. Tak tam mi bývá líp, úbělem vln a žen, jsem celý přemožen – jen zpola ponořen, v sirobu skel a stěn.

„To je to jediný, co nám tu po něm zůstalo. Kromě tý mrtvoly teda. Co na to říkáš?“

Tomáš sbalil zápisník (chopil se jej jako pes morkové kosti) – už jaksi na odchodu z celého tohoto představení, na odchodu jakoby na jinou štaci, v hlavě s rolí již si mlčky předříkává (pokud to vůbec lze), před očima s představou udiveného publika, když zapomene replikovat šlágvort. Možná se však jenom bál zůstat tu déle s Petrem, se všemi těmi lidmi kolem. Možná nevěděl, kterak a zda vůbec projde hustou clonou kouře, kouře čpícího nyní už více rozlitým pivem, potem a močí než tabákem. Potom kolem bludiček do hotelu, valetol, rohypnol – a ráno na vlak a rychle k dalšímu rozvodovému stání! Ale ještě před tím, až zhasne, ale ještě pře tím, než usne, chvíli tak pobýt se všemi těmi ztracenými lidmi!

„Tak co? Ten hadrník – anebo cikáni!?“

„Myslím, že ti to vyložím příběhem. Nečekej paragrafy ani rozsudek. Vlastně ani vysvětlení. Zkusím to nějak sepsat. A děkuji ti. Vlastně je to celé - , vlastně to bude moc zajímavá povídka. A poučná. Akorát, víš, ta dálnice měla spojit Breslau a Wien. Nyx pro Čechy. Na jaře, snad začátkem května, tady mám na gymplu, však jsme tam kdysi spolu - - - No, chtějí po mně, abych jim jako bývalý žák přednesl něco o právních úskalích partnerského soužití. Jsem si jist, že ti to do té doby napíšu. Tak kdybys měl čas a chuť…“

Ale to už Petr vykládal komusi jinému, notně ovšem opilému, o tom, jak ho ty svině odvolali ze starostování, ale že Maruška z archívu má teda kapitální vemínka, takový chlíváky že snad ani Stračena - - - A říkal to vlastně pro všechny, takže si nikdo nevšiml peněz odložených na nálevním pultu, klobouku s kabátem mizejících z háčku u záchodků, pomalu zavíraných dveří. Jako by se Tomáš ztratil v hustém oblaku vycházejícím ze dveří, jako by tu ani nikdy nebyl. Ale nenechme se mýlit a vyčkejme, zdali a jak splní svůj slib.

Než se spolu s ním i Petrem dočkáme jara, můžeme prozradit alespoň to, že se mu následujícího dne ztěžka vstávalo s představou, že bude muset u soudu v Ústí (tedy na druhém konci republiky) hájit klienta, toho darebáka, který ženě a dětem dává tak málo a odstěhoval se od nich k mladší a prachy má zřejmě ulitý na kontě v cizině (však dělá pro cizí firmu, že) a to auto přece taky není jeho. Proč já z té advokacie neodešel úplně? No jo, ale tady nejde o život. Nejde?!? – vzpomněl si na povídku, která se mu v polospánku začínala rýsovat nejspíše v barvách Reynkových grafik. Můžeme na něj prozradit, že dočasného chlebodárce potom hájil na půl úst a půl mysli? Můžeme

dodat, že si do jakéhosi špinavého sešitku napsal: Báseň? Příliš povrchní. On z města. Ona? Kladivo? Sekyra! I žena má sílu. Mercury. Až za hrob? Se non è vero, è bene trovato.

Než tyto kryptogramy vyložíme, povězme, že Tomáš se na jaro docela těšil. Jednak měl jarní Těšany – město svých rodičů a vzpomínek – rád (ještě raději proto, že jej tam nepoznávali; a mohl se cítit svobodný), jednak toužil navrátit se zpět do školních škamen, v nichž sice nad míru neprospíval, z nichž si ale odnesl smysl pro vůně věcí: každá ze tříd voněla mu kdysi jinak – zejména laboratoře zdály se dosti výraznými (nevyjímajíc z toho ony jazykové) – a každá z dívek, po nichž tak marně a usilovně toužil. Tyhle návraty byly pro něj vlastně částečným uskutečněním toho, na co kdysi neměl odvahu ani sílu.

Jenomže dnes už bylo vše provázeno smutkem z promarněného času, z věcí unikajících příliš rychle: i vzpomněl si na reliéf antického božstva, který o loňské dovolené spatřil, obdivoval a neúplně chápal v Trogiru. To, že má utíkající Kairos čupřinu sčesánu dopředu, zdálo se mu však proti všem fyzikálním zákonům i proti zkušenosti: jako pravda navždy ubitá symbolem. Dívčí pohlaví rozsvícené kdysi do tmy staré smradlavé barabizny mu už napořád bude připomínat, že obnažená ohanbí jsou nedokonalou náhražkou toho, čeho se nám tak strašlivě, smrtelně nedostává – a po čem (marně, napořád marně) toužíme: svlečené bytosti. Pamatoval si, jak byl přítomen trestním kauzám, u nichž šlo o znásilnění, přepadení, ublížení na zdraví. Jak všechno násilí, ponižování, manipulace vznikalo z touhy přivlastnit si jednou a navždy toho druhého. Proniknout jej a cele obsáhnout. Z potřeby pojistit si druhého pak vyrůstaly postmoderní nápodoby pásů cudnosti: napíchnuté mobily, tajné kamery, očipované prádlo, ukradené kalhotky. Z toho všeho mu bylo zle, ale ještě více nad tím pociťoval smutek: nad bláhovou marností snažení jen lidského. Jak mohu zadržet druhého, jestliže mi uniká mé vlastní tělo: už jenom tím, jak se sklání – k zemi. Jak se mění, takže se po několika dnech už nemohu holit zpaměti – a po měsíci po dvou nepoznávám vlastní tvář...?

Snad kdyby se všemu postavil čelem, mohl by – zepředu – svoji příležitost, utíkající čas – chytit za pačesy. Mohl by se z něj konečně i radovat. Mohl by mu porozumět. Zapomene-li na její klín, najde pak celou ženu? Nebude-li úkorně domýšlet, jak a kde by ji mohl - , rozžije se mu za očima do úplného příběhu? Není tato cesta od lyrického věku k povídkám jen trapnou protože zřetelnou omluvou věkem podmíněné impotence? – přesto je za ni vděčný, neboť vychází vstříc jak rostoucí únavě, tak především zkušenosti profesní (stejně tak i, jak se alespoň domníval, jeho talentu).

Nuže slíbili jsme vysvětlení: vysvětleme tedy, že se jej čtenáři (stejně jako Petrovi) dostane v Tomášově povídce. Pro niž se její pisatel na jaro těšil snad nejvíce. Přestože na Petra pohlížel s jistým despektem, nedokázal zcela z paměti vymazat čtyři roky, po které mu napovídal, psal za něj úkoly a utěšoval jeho holky, které Petr střídal častěji než názory politické. Hovoříme-li o despektu, připomeňme ještě, že právě pochvala, jíž se nám dostane od lidí domněle stojících níže či alespoň jinde, nakonec potěší více, než když nám na rameno poklepe někdo vysoko nad námi. Od nějž pochopení očekáváme jaksi samozřejmě.

Zkusme si tedy představit krásný májový podvečer. Poněkud kýčovitý. Vonící jako holandský kofíšop. Stejně tak omamný. Hospůdka už vystrčila růžky předzahrádek, předzahrádek obsazeným milenci ještě nesmělými. Ale naši přátelé – jeden zvědavý, druhý unavený – sedí raději v prázdném a tmícím se lokále. Samozřejmě někde u okna – aby bylo možno čísti. Protože Tomášovi selhává hlas (holky měly na gymplu hezký, šťavnatý; a dalo to fušku: zaujmout, zaflirtovat si, odehnat je – a při tom neurazit). Je to tedy na Petrovi – a je znát, že textu nedůvěřuje, že je zvědavý, že mu už dopředu oponuje – že však až příliš chce znát konec:

(Pokud bychom se o několik hodin vrátili zpět v čase, ne však proto, abychom navštívili Tomášovu přednášku pro středoškoláky, které pobavil několika případnými anekdotami, například tou, kterak Moše přistihne Sáru s Icikem in flagranti; pravě: Já se jim divim Icik, já musim, já jsem vod Sáry manžel, ale proč voni!?, ale abychom si zašli proti proudu Švarcavy až na soutok, ocitli bychom se v záplavě barev: žluté, bílé, růžové. Sasanky, dymnivky, orseje. Víte, že mají jedlé listy; dokud se květy nezapálí – a v listech nerozleje jed? Tehdy vám doporučuji popojít kousek k lomu, ve škarpě tam bíle kvetou česnáčky. Nu ano, jméno mají podle své vůně. Nenechte se zmýlit jemně nahořklou chutí. Jsou dobré; a léčivé. Ale tři pánové v oblecích, tak podivně se tu vyjímajících, nevědouce po vší té kráse šlapou. Roztahují a zase skládají papíry, rukama mávají jak sosny na Kvítici. To by snad šlo, za kolik by to asi bylo možný, no ale to by se muselo promazat, jo řeku kanálama, ještěže je tu ten lom, tady to vybagrujeme, hlavně jak dopadnou volby a přemluv Petra, ať to zase zkusí...! Ani si nevšimli staršího muže, který, skryt za keři, čeká na druhé straně Bezínku, na oné temnější cestě podél Kvítice, až nasednou do toho velkého černého auta s čekajícím a zívajícím řidičem. Pak pomalu popojde k soutoku, až tam dolů k běhuté vodě, ukloní se řece a hodí do ní čerstvě natrhanou kytici. A potom - - - jako by se s někým - - - řekou - - - možná s tou kytkou - - - loučil. My ovšem víme, že se jen kradí pokřižoval.)

Když jsem začínal psát, všímal jsem si těch, kteří to uměli lépe. (Pravdou sice je, že, když mi to nešlo, všímal jsem si i chyb těch druhých.) No zkrátka – už dávno mi Karel Čapek poradil, že bude lépe, pokud si nevím rady, jestliže to nebudu přehánět s postavami. Než začnu vypočítávat, co mne nad tou tvojí - - - naší záhadou napadlo, řeknu ti, co mi na

ní nesedí. Ti cikáni. Byli? Nebyli? A je to vůbec důležité? Totiž cikány se ohání dneska každý, jen se něco šustne. Asi proto, že jsou tak nepřehlédnutelní. Kdyby to nebylo poněkud nekorektní (nejen od advokáta), napíšu, co jsem zažil s Ferovou bandou. Anebo jo: zastupoval jsem je, veselí kluci to byli, půdy, sklepy, chatky. Romáci. Východňári. A před soudem: „Pán karburátor, tozme neudělali my, to byly ňáky cigáni!

Cikánů jsme se tedy zbavili. Ale upozornil jsi mne ještě na toho vandráka a jeho zápisník. Ten mne zaujal vlastně nejvíce, protože už vím, co to asi bylo za trhana. Vlastně ano, trhana; jenomže trochu jinak, než jak jsi to chápal ty. Z té básně jsem si uvědomil, o koho asi šlo – a proč a kde se zápisník našel. Přestože dosud neznám jméno (kamarád z Památníku písemnictví to zkoušel porovnat s rozličnými rukopisy, zatím marně) ani míru vztahu, který je obsažen nejen ve verších. Vím však, proč jej tu pokládali za tuláka a blázna, vím už, proč se mu tak nedařilo s těmi rybami.

Protože je to špatná báseň. Vlastně něco mnohem horšího – mohu-li to jako průměrný právník a ještě horší pisálek tvrdit. Špatná báseň dobrého básníka. A ne první – proto ty vytržené listy předtím. Proto ty utržené háčky. Proto připadal místním jako blázen. Tulák? Asi něco hledal. Možná ten vůbec poslední, závěrečný text nové sbírky. Možná to, co mu scházelo – scházelo ve městě. Brně? Praze?

Vandrák tedy? – ale kdepak! Je to ještě pozoruhodnější: Možná celkem bohatý pan redaktor, s bytem někde v nové zástavbě, ve vilce (jsme v Těšanech u Brna, řekněme tedy:) od Fuchse. Nakladatel ho uhání, čtenáři se zajímají, termíny štvou. Vyjede si tedy na venek. A nepotřebuje, aby ho někdo rušil. Chce zapadnout, chce v klidu psát (třeba ho něco napadne na rybách?!; starej Neumann říkal... Letos prý je všude plno hub, tvrdí Halas – a doporučil mi sanatorium v Těšanech; ale posera Seifert sýčkuje, že bude válka...?). Oblékne se tedy tak, jak předpokládá, že se stroj lidé na vsi. Jenomže Těšany už se mezitím staly městečkem.

Netvrdím, že nemohl zabít. Vzpomínám si, co jsem provedl s počítačem, který mi smazal závěrečnou řeč dlouhého rozvodového stání. Jenom si myslím, že Vašíček mu spíše – asi i mlčky – pomáhal. S těma rybama. Taky mě něco napadlo, ale - - - Jestli teda chodila stará Vašíčková pro ty ryby za svým mužem? Kolik jí tehdá mohlo být? – pětatřicet, čtyřicet. Prodávala přece nakonec v té kantýně. Něco ji tam táhlo. Jenom přemýšlím, co by jí asi takovej nemrcouch básnickej mohl dát!?

To je ono! – pryč s poezií tam, kde mi daleko víc poslouží moje zkušenost právnická. Vytanulo mi v mysli ve chvíli, kdy jsem si uvědomil, jakou písničku že jsem si začal broukat, když jsem šel minule od vás z hospody. O tom, že láska zabíjí. Mercury. Budeš to určitě znát taky. No, na tenhle případ to přece nesedí: šlo o pomstu, nebo o peníze? Láska někdy i zabije... Použil jsem svých letitých znalostí; a našel klíč. A nalezl tento příběh:

Léto. Dusno. Bouřka ve vzduchu. V Satanech i jinde. Houby sice rostou, hlavně hřiby, ryby berou, ale – mouchy tolik štípou a ptáci jsou tak divně poplašení a lidi dole v městečku říkali... Nakonec by sprchnout mohlo. Ale až skopí a zažene kravku. Až přijdou děti z malin. Ještě musí naštípat na podpal. Jo, topit se musí i v létě. A na děckách to hoří a ta drahota teď a ani pomyslet se nechce: prý – válka! Lidi toho někdy napovídají... Ale sem se lekla! – „Františku, kde je táta?“

Pohlédla selka Vašíčková láskyplně unaveně na svého syna. Madlenka s Jarmilkou jsou tedy ještě v lese. A muž? – Vzpomíná si, čím ji kdysi zaujal: tím, jak rozuměl zvířatům. Jak věděl, do jaké půdy co zasadit i zasít. Kde jsou v řece tloušti, kde kapři. A tam, v tůňce na soutoku, bílej a trochu jako prase do růžova, i velkej jako prase aji tak vypadá: kapitální sumec! Uměl se ohánět, vedle nevelkých polností zvládl i práci v městečku: stavěli tam dráhu, otevřeli lom.

Jenomže přišla kríza. Vyhazov. Už tě nepotřebujeme, však máte pole, ty se uživiš, ale co maj říkat Franta nebo Karel. Hele, až bude líp, dáme vědět. Jenomže co doma? Pole – už

Cikánů jsme se tedy zbavili. Ale upozornil jsi mne ještě na toho vandráka a jeho zápisník. Ten mne zaujal vlastně nejvíce, protože už vím, co to asi bylo za trhana. Vlastně ano, trhana; jenomže trochu jinak, než jak jsi to chápal ty. Z té básně jsem si uvědomil, o koho asi šlo – a proč a kde se zápisník našel. Přestože dosud neznám jméno (kamarád z Památníku písemnictví to zkoušel porovnat s rozličnými rukopisy, zatím marně) ani míru vztahu, který je obsažen nejen ve verších.

Cestou z městečka k soutoku stála haluzna. U řeky o samotě bývá zima. Z haluzny se kouří, napít ti dají, a po páté sklence už se ti sklepnice nezdá tak stará, po sedmé tlustá, po deváté... Bylo, nebylo. Kdo ví? Ale peněz doma spíše ubylo. Krků však ne. I co: mají les, zahradu a pole. Žena to zvládne všecko sama, má páru jak ta nová mašina, co teď dýmá Krabatinou, jó ta by mohla vlaky tahat. Však jim donesu ryby.

ho nebavilo. Jenom ty ryby! Jak se na ně kdysi těšil – až padne v lomu, tirik dolů k soutoku, už vám to házu, holky moje. Tady máte. Žerte. Berte.

Cestou z městečka k soutoku stála haluzna. U řeky o samotě bývá zima. Z haluzny se kouří, napít ti dají, a po páté sklence už se ti sklepnice nezdá tak stará, po sedmé tlustá, po deváté... Bylo, nebylo. Kdo ví? Ale peněz doma spíše ubylo. Krků však ne. I co: mají les, zahradu a pole. Žena to zvládne všecko sama, má páru jak ta nová mašina, co teď dýmá Krabatinou, jó ta by mohla vlaky tahat. Však jim donesu ryby.

Když zase v lomu nabírali (proslechlo se, že si Němci vyskakují a kolem hranic že kvůli nim stavíme pevnosti), bylo už na Vašíčka pozdě. Zludračil. Začal ženě krást ze šuplíku. Ženě a dětem. Věděla o tom, ale co mohla!? Zkusím to? – snad mne nevyhodí. K polnostem si přibrala i tuhle dřinu. Ruce jí ztěžkly a tvrdly. Děti občas ucukly, když je chtěla pohladit. Že se až lekla.

Co na mně ten novej mladej vidí? Cucák. Mámou bych mu mohla- - - Ale co mi to řekl, když jsem šla za mužem pro ty ryby!? – to byla básnička asi nějaká. Né, na to já nejsem. Vždyť tomu ani nerozumím. Mám pět tříd. Ale jak se díval! – kdyby tam muž chtěl. Zase jako dřív. Kdyby nepil. Nechlastal. A povídali ještě, že i - - - Vostudu dělá, aji děckám. Kdyby aspoň chlastal za svý!

Válka že bude!? – že i já budu muset rukovat?? Co mi to říkáte, pane redaktore? – to by mi sebrali i ty ryby, to je to poslední, co mně zbylo. Žena? Děti? Ta si poradí. Líp beze mě. Už sou velký. Skoro. Se obejdou. Válka? – v Americe že nebude? – jsem se vždycky chtěl podívat do světa. Protože tady už. Navíc bez ryb.

Ale dlouhá cesta stojí velké peníze. Kde je vzít, a nepracovat? Možná tam, co vždycky. Ale už jen nepaběrkovat. Předtím si pořádně nalít, a zapomenout. Na všechny ty roky, doteky; na tu hroznou nudu v dvojzápřahu, na tu strašlivou dřinu v lomu, na němou, němou tvář - - božе můj, kdyby aspoň něco řekla, nadávala... Ona jenom mlčí, mlčí.

„Františku, kde je táta?“ – „Já... Šel kolem Bezínku... Na soutok. Bez udice. Takovou mošnu měl. Pudu za holkama ještě. Na maleny.“ – Bez udice? A mošnu? Aby tak! Vašíčková pádí domů. Bože! – peníze. A prstýnky snubní. A křestní penízky děckám. A – Bože, Bože – medailka po maměnce. Tos ně... Tos nám neměl..!!

A valí jako vlny a pádí podél vody, bosá, bosá, v jupce jemně podkasané. A běží a nohu za nohou šoupe travou. – Ne, podél lomu ne, tam by se zedřela! – maně zvolila touž cestu jako muž, který ale: nechtěl být nikým spatřen. Proto se pomalu plíživě šourá křovím a šustím. – Nadeběhne mu horem, pod Květicí, tady, tady, tudy. A zasekne se do svahu. A dolů. Ha!; uvědomí si, že má pořád v ruce sekyru: Ty sviňo, aji medailku sňe chtěl!!! – a udeří.

Potom dlouze pláče nad ležícím tělem, pomalu vymývá krvácející ránu. Voda Bezínku je černá a kalná, bere krev a vrací tmu. Temná, kalná a mlčenlivá. Břehy kolem jsou měkké, vystlané prvními podzimními květy. Sekerou a rukama rozhrabává, rozestýlá, podestýlá i přikrývá. Ještě předtím z jedné chladné dlaně vytrhne uzlík s penězi, z druhé vyrve medailonek: políbí jej a vloží do záňadří. Rozhrne květiny, zvedne se a odchází. Děti potřebují večeři. Zítra musí na biskupství.

A nevšimla si, že vzadu, kousek nad soutokem na té druhé, kamenité cestě už dlouho stojí zamyšlený muž s ušmudlaným černým zápisníkem.

„To je celý?“

„Ano, víc už mne toho nenapadlo.“

„A to má bejt pravda jako?“

„Milý Petře, mohl jsem tam třeba ještě dodat, že poslední Vašíčkův syn, který se narodil devět měsíců po tom, co tatínek odejel do Ameriky, se nakonec stal významným českým básníkem. A to přesto, že měl v mládí problémy se spolužáky: Pro jeho poněkud tmavší pleť se mu posmívali, že ho táta mámě poslal jako dárek od indiánského náčelníka. Však se taky jako ten náčelník Apačů věru uměl prát! – Ale tím by-

chom jenom znejistěli čtenáře. TAKHLE je to jasné a zřetelné.

„Tome, jak pro koho, jak pro koho. Mě by třeba zajímalo, jestli ju nakonec vopigloval, ten básník. A když, teda moh i zabít: vražda z vilnosti se tomu říká!?“ – vykřikl Tomáš dost hlasitě na to, aby se kolem oken začali shlukovat oni zatím nesmělí milenci: nyní už méně nesmělí, o to zaujatější posluchači. „Víš, to by byla prdel, kdyby tak na tom samým místě. No, jak pak postavili tu kantýnu. Vždyť jo, se tam říkalo na kundě. Taky na panenství – ale to lidi přeháněli.“

„Já si myslím, že ho přece jenom... Kdyby to nebylo tak blbý slovo, že vlastně ani nepatří do literatury. A vůbec už by ho neměl používat rozvodový právník.“

„Vždyť to říkám! – že ju... Viď! A jeho předtím. Lidi jsou hrozný svině. A všechno nám to pěkně do sebe zapadá a - - -„

„...že ho milovala. Svýho muže! I když ho zabila i potom. Pracovala v lomu. Sílu teda měla. Že by mohla tahat pytle s pískem. I něčím jiným. Nechala se najmout na práci na té dálnici. Kvůli dětem; a taky - - - Vidím ji: v noci, dětí spí, se táhne ze Satan až pod Květici. Jen Bezínek jí udává cestu. Tady někde to bylo. A kope a hrabe. Rukama to do pytle přendává. Do pytle, který ukradla na stavbě. Holýma rukama. Pohladí. Rovná. Klade. A teď s pytlem na stavbu. A ráno pak: ještě před ostatníma: všechno to zasypat do betonu do základů.“

„Ona? Svýho muže? A proč!? – když už...“

„Protože ho milovala. Jako on řeku. Ryby. No, na hřbitov ho donýst nemohla. Tak kam? Věděla, že tam to měl rád, tam, jedině tam byl ještě chlap. Tam u tekoucích vod... Ale ta básnička je strašnej kýč!“

Jako by se v sále rozsvítilo – to se hosté odvrátili od rozhovoru, kterému přestali rozumět, který je přestal zajímat. Májový večer. Slyšíte, jak vás to pomalu táhne někam, někam – ven? daleko? ne však do hospody. „Ale mohlo to všecko taky být jinak. Já bych třeba sázel na ty cikány!“

„...přemýšlím, co mu asi říkala, když tam potom prodávala válečný párky z pilin a teplý pivo. Jak jí asi bylo – jenom pár centimetrů nad ním.“

„Stejně to tam všecko rozvorají, až zase začnou: s tou dálnicí. Hele, musej! – všecko jsem to tam koupil, pozemky. A na podzim mě zase zvolí starostou. Akorát: kam ty kosti? spálit? co s nima taky... Jo, pěkně´s to napsal, pěkně. Jenom mi tam chyběli cikáni. Kdy zase přijedeš?

„Pane vrchní, zaplatíme.“

„...že ho milovala. Svýho muže! I když ho zabila i potom. Pracovala v lomu. Sílu teda měla. Že by mohla tahat pytle s pískem. I něčím jiným. Nechala se najmout na práci na té dálnici. Kvůli dětem; a taky - - - Vidím ji: v noci, dětí spí, se táhne ze Satan až pod Květici. Jen Bezínek jí udává cestu. Tady někde to bylo. A kope a hrabe. Rukama to do pytle přendává. Do pytle, který ukradla na stavbě. Holýma rukama. Pohladí. Rovná. Klade. A teď s pytlem na stavbu. A ráno pak: ještě před ostatníma: všechno to zasypat do betonu do základů.“

„Ona? Svýho muže? A proč!? – když už...“

„Protože ho milovala. Jako on řeku. Ryby. No, na hřbitov ho donýst nemohla. Tak kam? Věděla, že tam to měl rád, tam, jedině tam byl ještě chlap. Tam u tekoucích vod... Ale ta básnička je strašnej kýč!“

Hypomnemata

Zuzana Husárová

Kraj ta

Štandardy

they might kill us
come home and dream
len raňajky, keď ideš do obchodu, ňáký jogurt & ňáký keksík, 3 eurá
môj rozpočet na deň je 3 či 4 eurá
kupuješ v akcii
alebo na trhu u Maďara
Pišta má len cibuľu
Maďar mi dá krumple za 60 centov keď kúpim 5 kíl
tekvicu mám zmrazenú na zimu: haruľu, placky, na všelijaké blbiny
Saškin syn má hento na splátky, tamto, sestre neprispieva na byt
to ona inak žila
tá dnešná mládež, veľmi je prieberčivá
a všetko musí mať
pani, sediaca správnym smerom v autobuse skončí rozhovor
proti prúdu ľudskej masy
v tlaku verejnosti
kamoške do ucha, na ceste do pamäte
modrú indulonu na chleba, ako kedysi
tak čo?
na chalupe som navarila fazuľovicu, vieš, hustú fazuľu s chlebom
to bolo lacné
no, ako prežiť?
keď mám peniaze, kupujem

18 percent ľudí u nás žije na hranici chudoby
cukor v špárach chodníka
osoba zahniezdená v ohyboch mosta
holub na balkóne
vo výklade pribudla tabuľa s menu, denne za 3,50
prepáčte, som chudobný a mrzák
a gastráč?
stoly medzi kaviarňou a skriňou
medzery v kocke, sladkosť uskladnenia
pre naše dobro
nie, mamička, čo bláznite? 2 eurá? veď ich vy potrebujete
veveric, čo na večeru?
come home and dream
no pohni sa už, ty marha, šomre vodič autobusu 83 na 93
nie, to nemá zmysel, hovorí pán svojej žene pred vstupom do obchodu
wir alle sind schuld daran
môžem vás poprosiť?
prepáčte, prepáčte za obťažovanie
obrazy nejsou na plátně, nýbrž v člověku, podpisuje Karl Ruhrberg
sind wir noch die guten, Tony?
napísali na chodník
keď sa ti nadvihne žalúdok, stúpne dym a započuješ všetky hlasy jazykov vo svojom orgáne,
vždy si môžeš odpľuť do kvetináča
the so-called real world of men and money and power
hums merrily along in a pool of fear and anger and frustration and craving and worship of self, povedal David Foster Wallace
revolt, she said
morská beloba na pultoch
charakter spoznáš podľa toho, ako človek jedáva svojho údenáča
bez kostí, nevypľúvam, so servítkou, holými, s 2 tanierikmi, bez chvosta, bez hlavy
obmedzuj defaultný set-up
ten, kto predbieha, musí

Kajta

Hypomnemata
Zuzana Husárová

Presuny

v podstate sme väčšinu času zombies, povedal Adam Bear pre New Scientist
žijeme v ilúzii, že sme si vždy vedomí toho, prečo robíme to, čo robíme
haló, čo si mi volal?
haló, čo si?
haló, ahá, omylom
keď sa nedá zhasnúť, nezhasínaj
beztak to sú takí blbci
toto by predsa žiaden normálny človek nespravil
dovolal
vždycky, vždycky nájdete nejakú chybu
na to nik okrem mňa neprišiel, konverzuje profesor vo vlaku
toľko energie prepisovania, fyzického času, keď chcete vydať niečo poriadne
to sa nedá presadiť, nijako nedá presadiť
nás podceňujú
sme všetci vybuchli, nie je to fantastické?
The "duck and cover" countermeasure could save thousands.
This is because people, being naturally inquisitive, would instead run to windows to try to locate
the source of the immensely bright flash generated at the instant of the explosion.
During this time, unbeknownst to them, the slower moving blast wave would be rapidly advancing toward their position,
only to arrive and cause the window glass to implode, shredding onlookers.
ty nič nevieš, ale bordelovať a kutrať sa mi vo veciach, to vieš
nenaťahuj mi tie trenky, tričko!
dobre vieš, že to neznášam, znie z balkóna Dvormi
wenn Eis nicht Eis ist, müssen wir improvisieren
nízky počet lajkov je trapas
nie, len zle zvolený čas postovania
hashtags are #over
pre hiphoperkov vo vlaku

no, píčo, vola nežer
doriti. separatisti zostrelili lietadlo
všetci sme
výbušniny
a
ich
odpoveď
hyperlokálne platformy, agregačné dáta
mentálny streaming
nasávaj, rešeršuj a choď do toho
kto zaváha, nezmrzne
startupisti drtia, drtia
drtia ako ropné koncerny
tekutiny zo žíl v transfere
dáš? dám
najprv balíky, zipy
potom riečištia, potrubia, benzínky, lieky
cicavce, kliešte, pijavice, škvrny
lemy: ktorá je najkrajšia na svete?
vysosané zásoby, nacucnuté garáže
odgrgnuté
rozíďte sa, už neprotestujte, nemá to zmysel
ešte pár rokov to nepôjde, exekutívne lobby(tómie)
točte si, točte si filmy, píšte si, len sa do nás nenavážajte
my robíme pre vás, nie pre vaše deti
pre generácie X a Y, generácie
bez výhod, bez dôchodkov, stabilít a lások k štátu
pre generácie vychované na ihriskách so striekačkami
vašim deťom, tým už neostane nič
len matky omývajúce modely mačačincov
postvirtuálne plače, dlane, bozky
poézia na tabletkách
ale vy, vy si budete pamätať
všetko tak, ako tu narástlo
nakvitlo, nasnežilo, nalietalo, nabehalo
sedadlo číslo 57898
deti šups na Mars

kobra

Jan Hendrych: Sochy a kresby

Klub Topičova salonu

7. 2.–3. 3. 2017

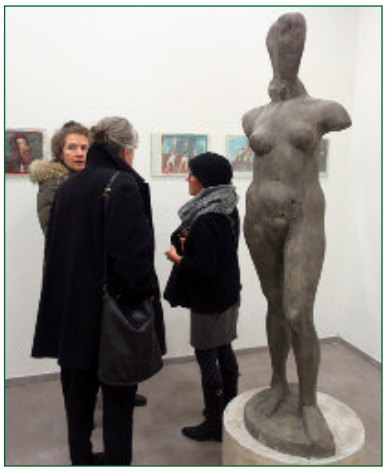

Foto Michal Šanda

Materiál 307

DOX Centrum současného umění

307

10. 2.–8. 5. 2017

Ateliér malby (místnost č. 307) na pražské UMPRUM umožnil růst mnoha uměleckým osobnostem potkávajícím se na poli malby. V Ateliéru diplomovali malíři jako Filip Dvořák, Markéta Jáchimová, Martin Lukáč, Zuzana Ondroušková, Alžběta Říhová či Jan Zdvořák.

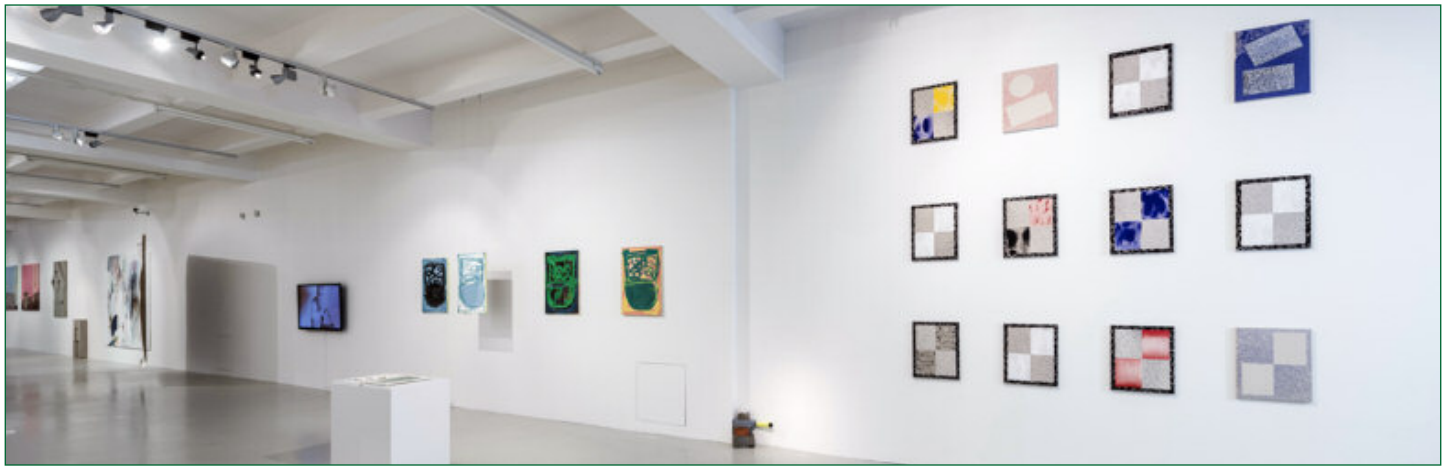
Ale rodí se zde i nová generace, která vystavuje médium malby novým výzvám. Od roku 2010 vede Ateliér malby **Jiří Černický** s **Markem Medunou** a společně vytváří zázemí k experimentu. Malba dnes již není jen závěsným obrazem, existuje i nezávisle na plátně, v objektech, v instalacích. Jinými slovy v sítích. Malba vystupuje ven, a především komunikuje – s díly jiných, s historií, se společenskými souvislostmi, ale také s jinými médii. Hlavní důraz není dán na samotné plátno, význam se utváří v síti děl, tedy někde mezi nimi. Ateliér je místem, kde se střetávají různé formální i názorové postoje, jejichž pluralita umožňuje neustále živou diskusi. **Výstava Materiál 307 ukazuje možnosti, jaké podoby může mít současná malba. Výstava je formulací otázky,** *co dnes znamená malba*. Krása této otázky spočívá v nemožnosti na ni zcela odpovědět.

Vystavující umělci:

Tomáš Alfery, Iveta Bradáčová, Filip Dvořák, Jakub Choma, Markéta Jáchimová, Josefína Klimentová, Martin Kolarov, David Krňanský, Martin Lukáč, Martin Nytra, Zuzana Ondroušková, Kateřina Palešníková, Žaneta Reková, Mark Rohel, Lucie Rubínová, Alžběta Říhová, Gabriela Těthalová, Adam Vít, Alexandrina Yordanová, Aleš Zapletal, Jan Zdvořák.

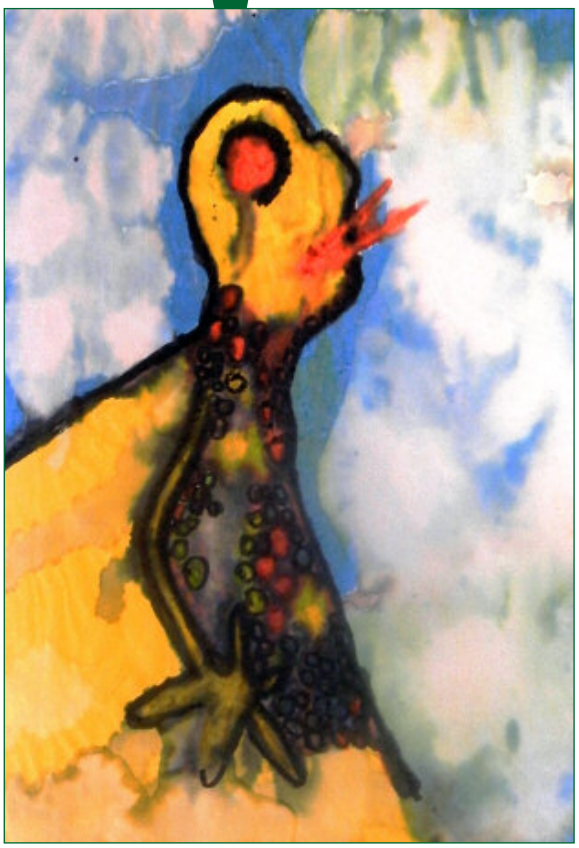
Kurátoři: Patricie Fexová, Eva Skopalová

Kristýna Montagová: Obrazy

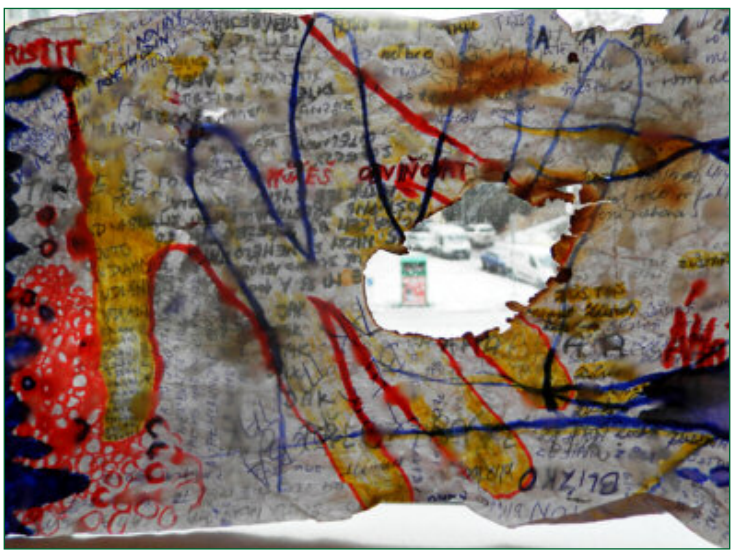

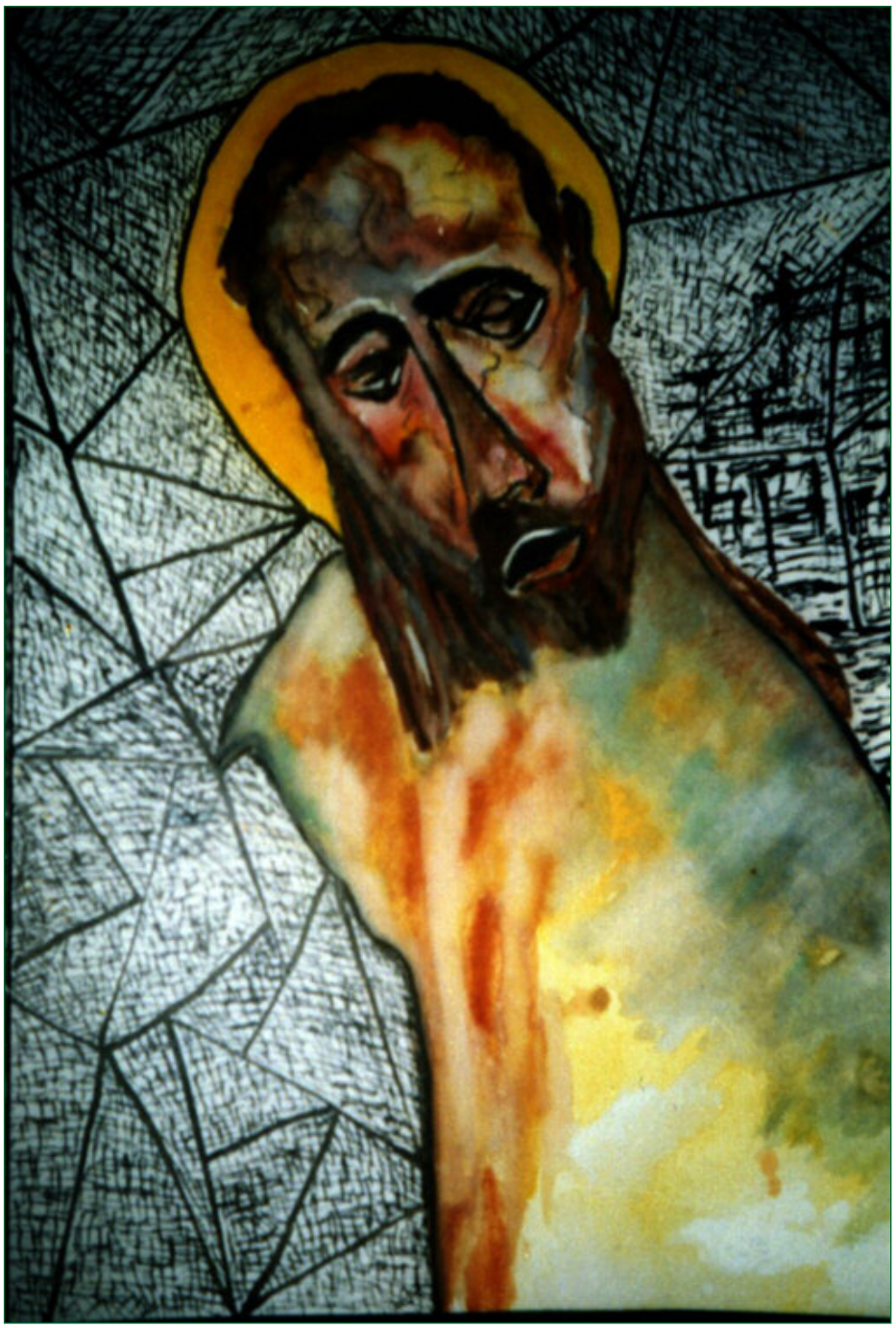

kristyna_montagova@centrum.cz

Kobra

Pavel Herot: Portréty

Pavel Herot: Portréty

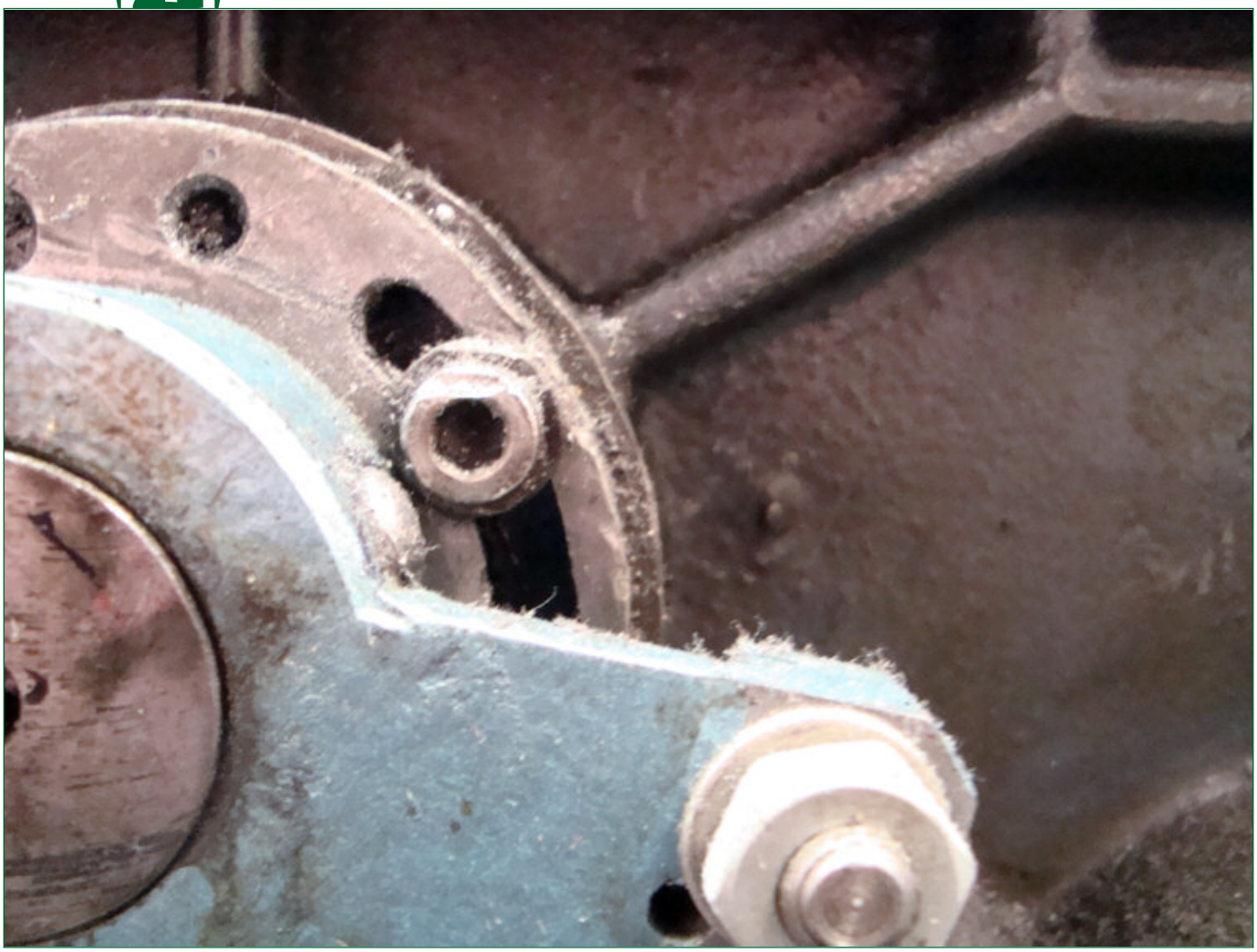

Oldřich Přibík: Dílna

Sklepní litografickou dílnou Tomáše Svobody v Dittrichově ulici prošly desítky výtvarníků, včetně klasiků, jakými byli Kamil Lhoták, Adolf Born nebo Oldřich Kulhánek, stavilo se tu také pár básníků a ze San Franciska přijel i Lawrence Ferlinghetti. Většina z nich se podepsala na zeď v čele dílny nad litinový radiátor, kde schnou vlhké ručníky.

Vůně barev, rozpouštědel a papíru se tu mísí s odérem červeného vína a hromada litografických kamenů, z nichž některé ještě pamatují ilustrace prvního vydání Ottova naučného slovníku, vypovídá o váze zdejšího umění.

Před deseti lety odložený štětec zůstává stále na tomtéž místě, krabička cigaret zapadlá za křeslem stojí i dneska čtyři koruny a rádio, které tu přes den jede na plné pecky, hraje stále totéž. Nic se nemění, s ničím se nehýbá, nikdo neuklízí.

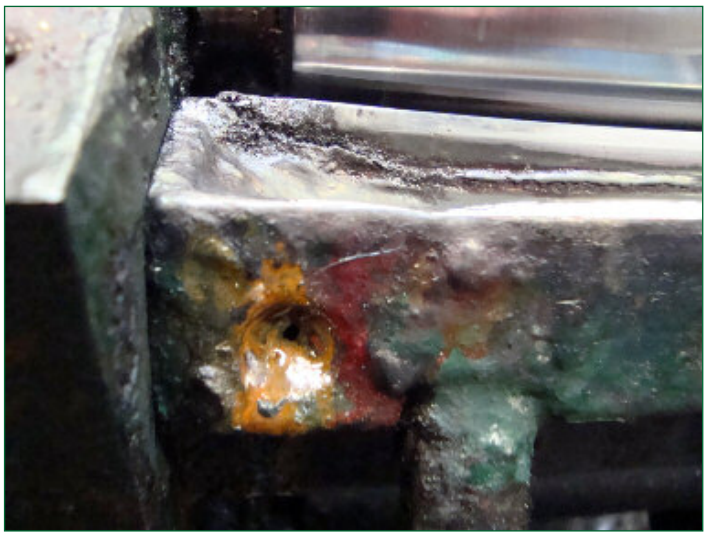

Oldřich Přibík: Dílna

Vojtěch Šarše: K Město

Heute vegetarisch essen

SALE 50%
FLEA MARKET
BAZAAR

FELÚJÍTÁS
Kétütemű motorok
Wartburg, Trabant,
Barkasz, Robogók,
Motorkerékpárok,
Motorcsónakok,
Jetskyk, stb.
CZ Mihályfi Gábor
Tel.: 3-229-324
VEGYESKERESKEDE

Na skok v Kuala Lumpur (na dvě jídla)

Jakub Šofar

Kobra

Hlavní město Malajsie se nedá odbýt jen tak, ale po dlouhém putování po Austrálii, o kterém začnu psát od dubna, i ten malý odskok stál za to.

O něco málo větší město než Praha je součástí aglomerace, která má téměř 7,5 milionu obyvatel. Národnostně je trochu jiné než ve zbytku země, čínská populace zde převyšuje Malajsijce, pak je zde i dost Indů a dalších etnik.

Letiště je poměrně daleko od města, jede sem vlak, který končí na centrálním nádraží. Co vás hned zaujme, je průnik zeleně do moderní architektury.

Hned od rána se o nás postaral Číňan křesťanského vyznání, pracující u filmu. Zavezl nás do vyhlášené restaurace (1, 2), kde bylo v 9.00 místního času úplně narváno, a když jsem se ho zeptal, proč ti lidé nepracují, řekl mi vážně: U nás je jídlo důležitější než práce. Asi nekecal. S tím, jak byla restaurace plná (a předpokládám, že i všechny ostatní), kontrastovala „prázdnota“ ulic (3).

Chlapík bydlel v jednom ze dvou obytných mrakodrapů, s ochrankou, fitkem a bazénem. Ale ještě před tím, než jsme k němu jeli, prohlédli jsme si prodejnu ovoce a zeleniny, a to, co jsem v životě neviděl a nejedl, nám koupil s tím, že při oslavě nového čínského roku kohouta vyhrál nějaké peníze, takže ať se nestaráme. Bydlel ve 23. patře, a tahle fotka je hlavně pro šéfredakto-

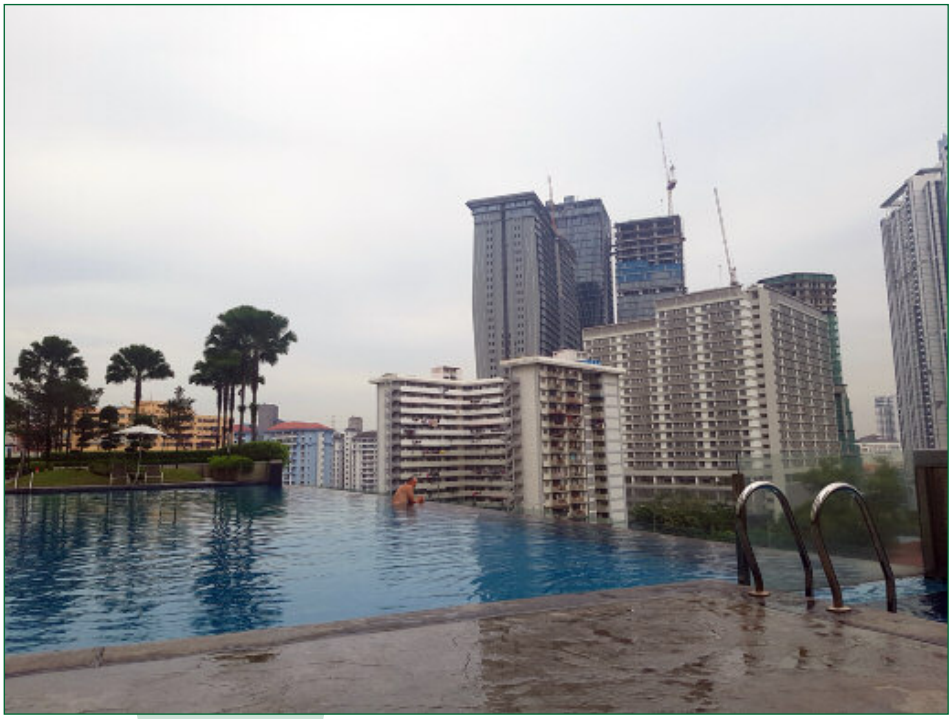
Foto Tadeáš T.

NO PARKING
UPTOWN 2
ORGANICS

ra DA, aby viděl, že i jiní bicyklisti mají své miláčky zaparkované doma (4). Pak jsem šli trochu zafelit, nejdřív k bazénu, kde kromě nás nebyla ani noha, i když odhaduji, že v obou domech bylo minimálně 600 partají. Ale Asiati se celkově moc nekoupají (náš Číňan zde bydlel už tři roky, a ani jednou se nešel smočit). Poprvé v životě jsem se koupal v bazénu, jehož jedna strana končila „na obzoru“ (5). To samé pak „umělecky“ (6). Odpoledne nás převzala družka neplavce, Malajsijka islámského vyznání, která však nechodila v šátku obvyklém pro Malajsii nebo Indonésii. Protáhla nás po místních trzích (7) a povozila centrem města (8), ten snímek Petronas Twin Towers, několik let nejvyšší stavby světa, je sice z auta, ale

„smogová“ clona je na ní v pořádku, takhle podmračeně jsme to zažili.

A večer zase do restaurace, tentokrát k Thajcům (9), protože „jídlo je důležitější než práce“. V restauracích samozřejmě pivo nedostanete, v zónách kolem mrakodrapů nejsou chodníky, ale o tom někdy jindy, až se tam vydám na delší dobu.

Příští číslo | **vychází 1. 3. 2017**

Přestože není v Dobré adrese o NHL ani zmínka, pravidelně čtu stránku 68.

Jaromír Jágr

Na shledanou příště!
Ne za pomente!